

H1/2020

STAVEBNÍCTVO

POLROČNÁ ANALÝZA SLOVENSKÉHO STAVEBNÍCTVA

STAVEBNÉ FIRMY – PROJEKTANTI – INVESTORI

VÝVOJ STAVEBNÍCTVA 2020 **-12,9 %** / VÝVOJ PROJEKTOVÉHO TRHU **-11,4 %**

Generálny partner

Výhradní BIM partner

POĎAKOVANIE

Vážení čitatelia,

ďakujem, že využívate našu Polročnú analýzu slovenského stavebníctva H1/2020, ktorú si pre Vás pripravila analytická spoločnosť CEEC Research za podpory generálneho partnera, Považskej cementárne Ladce, a.s. a našich ďalších partnerov.

Naša štúdia sa sústreďujú na vývoj trhu a tržieb projektových a stavebných spoločností a na oblasti, na ktoré by mala zamerať pozornosť nová vláda tak, aby podporila rast stavebníctva. Vzhľadom k súčasnej situácii sme sa rozhodli polovicu našej štúdie zamerať na dopady aktuálnej situácie ohľadom koronavírusu na stavebné a projektové spoločnosti. V tejto štúdii teda nájdete informácie o:

- vývoji stavebného trhu a tržbách stavebných spoločností
- vývoji trhu projektových prác a tržbách projektových spoločností
- vývoji verejných stavebných zákaziek za 1. štvrtrok roka 2020
- finančných dopadoch súčasnej situácie na stavebné a projektové spoločnosti
- kam by mala nová vláda smerovať pozornosť, aby podporila rast slovenského stavebníctva
- dopadoch súčasnej situácie na činnosť spoločností
- vývoji zazmluvnených zákaziek spoločností a ich predikcie vplyvom situácie okolo koronavírusu

Dáta pre túto štúdiu boli zozbierané v priebehu apríla 2020 pomocou elektronickej komunikácie a telefonických hovorov s riaditeľmi alebo poprednými predstaviteľmi stavebných a projektových spoločností na Slovensku. Na tomto mieste by som teda rád všetkým poďakoval za čas, ktorý nám venovali aj v tejto neobvykle hektickej dobe a pomohli nám získať cenné dáta ohľadom možného budúceho vývoja trhu.

Záverom by som rád Vám všetkým poprial veľa zdravia, šťastia a dobrého rozhodovania. Verím, že každá kríza sa dá prekonať a iste prekonáme aj túto výzvu, ktorá stojí teraz pred nami.

Michal Vacek
Riaditeľ spoločnosti
CEEC Research

ÚVODNÉ SLOVO MINISTRA DOPRAVY A VÝSTAVBY SR

Vážené dámy, vážení páni, ctení stavbári a projektanti,

príhováram sa Vám z tohto miesta prvýkrát a v mimoriadnej zložitej situácii. Mrzí ma, že sme sa nestihli osobne stretnúť a obávam sa, že sa v krátkom čase ani neuvidíme na niektorom z odborných stavebníckych fór, ktoré sa zvykli konať. Napriek tomu som pripravený viesť s Vami živý dialóg, počúvať a riešiť Vaše problémy spôsobené aktuálnou mimoriadnou situáciou. Viem, že Vás tvrdo zasiahli krízové opatrenia proti šíreniu koronavírusu. Či už riešite nedostatok zamestnancov, ktorí ostali doma s deťmi alebo máte zahraničných pracovníkov a tí sa teraz do práce nedostanú, zároveň máte enormne zvýšené náklady na všetky bezpečnostné a hygienické opatrenia s cieľom ochrániť zamestnancov pred vírusom - o tom všetkom viem a rovnako ma mimoriadne znepokojujú predpokladané 15% straty a zhoršenie hospodárskych výsledkov Vašich firiem. Na zmiernení vplyvov pandémie aktuálne tvrdo pracujeme.

Mojou hlavnou úlohou je teraz zaistiť, aby bol štát Vaším spoľahlivým partnerom. Na ministerstvo som prišiel s cieľom zrýchliť a transparentniť verejné súťaže na zákazky v našom rezorte. Práve teraz sa ukáže, aké dôležité je, aby sa do súťaže zapojilo čo najväčšie množstvo uchádzačov a aby všetci mali istotu, že súťaž bude férová. Napriek veľmi nepriaznivej aktuálnej situácii je mojou povinnosťou zabezpečiť, aby práce na infraštruktúrnych projektoch pokračovali. Zároveň Vás chcem uistiť, že prípadné omeškania oproti zmluvným termínom budeme posudzovať citlivo a individuálne s prihliadnutím na krízové opatrenia, ktoré nepredvídateľne sťažili Vašu prácu.

Na záver Vás dávam verejný prísľub, že nové stavebné predpisy, ktoré sú tak mimoriadne potrebné pre segment výstavby nezostanú ležať ladom. Už som sa s návrhmi, ktoré ministerstvo pripravilo za predchádzajúceho vedenia oboznámil. Do veľkej miery sa s nimi stotožňujem, no bude potrebné doladiť niektoré detaily. So zmenami však nechcem a nemôžem otáľať. Viem, ako veľmi táto krajina potrebuje moderné stavebné predpisy.

V tomto ťažkom období Vám a Vaším rodinám želám najmä zdravie, lebo to je najdôležitejšie. Verím, že toto obdobie spoločne zvládneme a uvidíme sa na niektorom z odborných podujatí, ktoré sektor stavebníctva organizuje.

Andrej Doležal

Minister dopravy a výstavby SR

PARTNERI

CEEC RESEARCH

ĎAKUJE VŠETKÝM SVOJIM PARTNEROM, BEZ KTORÝCH BY NEBOLO MOŽNÉ
ANALÝZY STAVEBNÍCTVA VYBRANÝCH KRAJÍN STREDNEJ A VÝCHODNEJ
EURÓPY PRAVIDELNE SPRACOVÁVAŤ A BEZPLATNE POSKYTOVAŤ.

Generálny partner

Výhradní BIM partner

Výhradní projektový partner

Stříbrní partneři

Odborný garant

Bronzový partner

Partner

ZHRNUTIE

Kapitola 1

str. 6

Stavebníctvo vplyvom súčasnej situácie v tomto roku poklesne o 12,9 %, v budúcom roku, podľa očakávaní stavebných firiem, poklesne o ďalšie 2,0 %. Celkovo sa tak jedná o prepád o 13,3 % oproti pôvodným očakávaniam vývoja trhu (k druhému polroku roka 2019). Tiež v oblasti tržieb firmy očakávajú pokles, a to o 10,3 % v roku 2020 a ďalší pokles o 1,3 % v roku 2021. Avšak, pôvodne (k druhému polroku roka 2019) počítali s rastom tržieb o 2,0 % v roku 2020. V oblasti tržieb sme teda zaznamenali celkový prepád o 12,3 % oproti pôvodným očakávaniam.

Kapitola 2

str. 12

Za prvý štvrťrok roka 2020 vzrástol počet oznámení o stavebnej zákazke o 32,4 %. Hodnota týchto vyhlásených zákaziek činila 733 mil. EUR, jedná sa o medziročný nárast o 107,6 %. V systéme zostávajú ešte zákazky za 0,7 mld. EUR, ktoré zatiaľ neboli zadane.

Kapitola 3

str. 15

Dopad súčasnej situácie na finančné zdravie firiem zaznamenalo 90 % opýtaných. Tí očakávajú, že tieto straty zníži ich hospodársky výsledok v priemere až o 32 %. Finančné straty plánujú spoločnosti vykryť predovšetkým z vlastných rezerv (61 %). Do budúcnosti sa na podobné situácie plánuje pripraviť 75 % opýtaných, a to predovšetkým tvorbou väčších finančných rezerv (67 %).

Kapitola 4

str. 18

V súvislosti so zvolením novej vlády by stavebné spoločnosti najviac ocenili, keby sa zamerala na zvýšenie transparentnosti a zníženie korupcie (9,5 bodov z 10). Stavebníctvo by potom najviac podporilo rýchlejšie a efektívnejšie rozhodovanie stavebných úradov (9,1 bodov z 10).

Kapitola 5

str. 22

Stavebné spoločnosti majú v priemere zazmluvnené zákazky na 6 mesiacov dopredu. Pre dve tretiny sa jedná o prepád v počte zazmluvnených zákaziek v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka (64 %). Takmer všetci opýtaní (94 %) očakávajú, že súčasná situácia povedie k zníženiu počtu ich zazmluvnených zákaziek, a to až o 31 %.

Kapitola 6

str. 24

Dopady súčasnej situácie pociťuje 96 % opýtaných spoločností, a to najviac v oblasti zníženia svojho zisku (8,6 bodov z 10). Spoločnostiam by najviac v tejto situácii pomohlo vyhlásenie väčšieho počtu verejných zákaziek (76 %). Takmer polovica sa domnieva, že potrvá jeden až dva roky, než sa situácia v stavebníctve stabilizuje (47 %).

Kapitola 7

str. 29

Trh projektových prác vplyvom situácie okolo koronavírusu poklesne o 11,4 % v tomto roku. Tržby projektových spoločností tento rok tiež poklesnú, a to o 12,2 %. V súčasnej chvíli majú spoločnosti vyťažené kapacity na 80 %.

Kapitola 8

str. 34

Tri štvrtiny spoločností zaznamenali finančné straty v súvislosti s koronavirovou epidemiou (73 %). Tieto straty v priemere znížia hospodársky výsledok spoločností o 32 %. Tri štvrtiny vykryjú tieto straty z vlastných rezerv (78 %). Dve tretiny opýtaných sa na podobné situácie pripraví aj do budúcnosti (68 %).

Kapitola 9

str. 36

V súvislosti so zvolením novej vlády by riaditelia projektových spoločností najviac uvítali, aby sa zamerala na zvýšenie transparentnosti a zníženie korupcie (8,9 bodov z 10). Celkovo by potom stavebníctvu najviac pomohlo, keby sa zrýchlilo a zefektívnilo rozhodovanie stavebných úradov (8,8 bodov z 10).

Kapitola 10

str. 39

Projektové spoločnosti majú v priemere zazmluvnené zákazky na 5 mesiacov dopredu. Pre viac ako polovicu (51 %) sa jedná o pokles oproti rovnakému obdobiu minulého roka. Tri štvrtiny opýtaných do budúcnosti vplyvom koronavirovej situácie očakáva pokles zákaziek (78 %), a to v priemere o 32 %.

Kapitola 11

str. 42

Projektové spoločnosti pociťujú najväčší dopad situácie okolo koronavírusu v oblasti svojich ziskov (7,7 bodov z 10). Najviac by im v súčasnej situácii pomohla daňová úľava zo strany štátu (69 %). Takmer polovica opýtaných sa domnieva, že bude trvať 6 – 12 mesiacov, než sa súčasná situácia stabilizuje (46 %).

1

Stavebníctvo vplyvom súčasnej situácie v tomto roku poklesne o 12,9 %, v budúcom roku, podľa očakávaní stavebných firiem, poklesne o ďalšie 2,0 %. Celkovo sa tak jedná o prepád o 13,3 % oproti pôvodným očakávaniam vývoja trhu (k druhému polroku roka 2019). Tiež v oblasti tržieb firmy očakávajú pokles, a to o 10,3 % v roku 2020 a ďalší pokles o 1,3 % v roku 2021. Avšak, pôvodne (k druhému polroku roka 2019) počítali s rastom tržieb o 2,0 % v roku 2020. V oblasti tržieb sme teda zaznamenali celkový prepád o 12,3 % oproti pôvodným očakávaniam.

Stavebné spoločnosti očakávajú pokles trhu o 12,9 %

Súčasná situácia okolo COVID-19 bude mať dopad aj na stavebné spoločnosti. Tie očakávajú prepád trhu o 12,9 % v tomto roku a ďalší prepád o 2,0 % v nasledujúcom roku. Pôvodné očakávania ohľadom vývoja trhu (k druhému polroku roka 2019) boli ale odlišné. Riaditelia stavebných spoločností očakávali rast trhu o 0,4 %. Celkovo sa tak jedná o prepád o 13,3 % oproti pôvodným očakávaniam.

Vývoj stavebníctva sa bude odvíjať od dĺžky trvania obmedzení a tiež samozrejme od krokov, ktoré prijme vláda na podporu ekonomicky poškodených podnikov. Nakopnutiu ekonomiky a zmierneniu týchto negatívnych dopadov by pomohlo vyhlásenie väčšieho objemu verejných zákaziek.

Michal Vacek

Riaditeľ spoločnosti CEEC Research, s.r.o.

Vývoj stavebníctva na rok 2020 do veľkej miery ovplyvní postoj novej vlády k zahájeniu, resp. prideleniu finančných prostriedkov tým projektom, na ktoré už prebehlo verejné obstarávanie. Ak sa rozhodnú všetky projekty stopnúť a využiť tieto finančné prostriedky na sanovanie škôd po pandémie, bude to mať fatálne následky nielen pre stavebné spoločnosti, ale aj vývoj zamestnanosti na Slovensku. Všeobecne očakávam, že v tomto roku budú obraty mierne klesať, ale zásadný prepád nastane v nasledujúcich rokoch, teda ak sa vláda nezačne zaoberať aj tým, ako najlepšie rozbehnúť ekonomiku po korona kríze. Jednou z možností by bolo samozrejme nespomaliť toky finančných prostriedkov do stavebníctva, čo bohužiaľ zatiaľ tak nevyzerá.

Dalibor Novotný

Riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS, a.s.

Prepád v stavebníctve v roku 2020 je už dnes zrejmý, a to ako z dôvodov nepripravenosti štátnych infraštruktúrnych projektov, tak aj dopadov pandémie na ochotu súkromného sektora investovať do výstavby a opráv. Teraz ide o to, aby pokles bol v minimálnej možnej miere. Zvýšená neistota nikdy neprospievala stavebným opravám či investíciám, pretože ide o výdavky, ktoré je možné odložiť na neskôr. Zväz stavebných podnikateľov má pre rezort dopravy a výstavby pripravené návrhy špecifických opatrení a úloh na zmiernenie negatívnych dosahov na stavebníctvo.

Pavol Kováčik

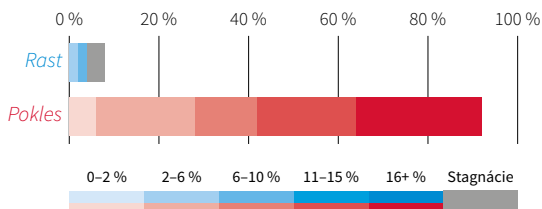
Prezident, Zväz stavebných podnikateľov Slovenska

OČAKÁVANÝ VÝVOJ STAVEBNÍCTVA V SEGMENTOCH

2020

-12,9 %

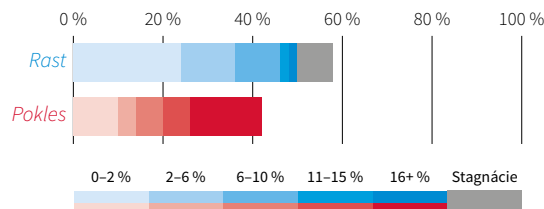
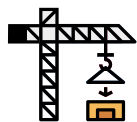
Podiel firiem

4 % FIRIEM OČAKÁVA RAST

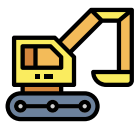
2021

-2,0 %

Podiel firiem

50 % FIRIEM OČAKÁVA RAST

VEĽKÉ FIRMY

-13,4 %

MALÉ/STREDNÉ FIRMY

-12,4 %

POZEMNÉ STAVITEĽSTVO

-12,1 %

INŽINIERSKE STAVBY

-15,5 %

Vývoj bude kopírovať vývoj celkového hospodárstva a bude závisieť od nariadení vlády a nástrojov podpory štátu pre podnikateľov a SZČO. Z nášho pohľadu by mohol byť útlm do konca roka. Pri komplikovanejších podmienkach pre výkon prác a celkovom útlme hospodárstva, očakávam aj celkový pokles výkonnosti a činnosti stavebných a projektových spoločností.

Vladimír Benko

Predseda, Slovenská komora stavebných inžinierov

**Inžinierske
stavitel'stvo očakáva
väčší prepád trhu**

Pokiaľ sa pozrieme na spoločnosti z hľadiska zamerania ich činností, zistíme, že inžinierske stavitel'stvo očakáva väčší prepád trhu, a to o 15,5 % v tomto roku a ďalší prepád o 5,0 % v nasledujúcom roku. Pôvodne spoločnosti zaoberajúce sa inžinierskym stavitel'stvom (k druhému polroku roka 2019) predikovali rast trhu o 1,8 % v roku 2020. Celkovo sa teda jedná o prepád trhu o 17,3 % oproti pôvodným očakávaniam. Pozemné stavitel'stvo vidí situáciu o niečo viac optimisticky. Pozemné stavitel'stvo počíta s prepádmi trhu v tomto roku o 12,1 % a v nasledujúcom roku s ďalším prepádmi o 1,1 %. Pôvodne (k druhému polroku roka 2019) v oblasti pozemného stavitel'stva spoločnosti očakávali pokles trhu o 0,2 % v roku 2020. V tomto ohľade sa jedná o celkový prepád trhu o 11,9 % oproti pôvodným očakávaniam.

Očakávam pokles stavebnej produkcie o 20 % a neudržateľnosť zamestnanosti stavebných profesií.

Milan Zelizňak

konateľ spoločnosti TEKTONIKA, s.r.o.

Očakávam prepád trhu stavebných prác o 30 %.

Jozef Struhár

Generálny riaditeľ spoločnosti CHÉMIA - SERVIS, a.s.

Vzhľadom k tomu, že v novodobých dejinách svetová populácia nezažila obdobnú pandémiu, akékoľvek reálne prognózy vývoja v stavebníctve v roku 2020 neexistujú. Všetko sú to iba odhadované (a skôr s negatívnym trendom) čísla na základe určitých matematických modelov možného vývoja. Logicky, je predpoklad rapidného poklesu stavebnej výroby, akékoľvek vyčíslenia sú iba výmyslami, nakoľko nikto nevie predpokladať dĺžku karanténnych opatrení.

Peter Koniar

Viceprezident, Stavebná komora Slovenskej republiky

Tržby stavebných spoločností poklesnú o 10,3 %

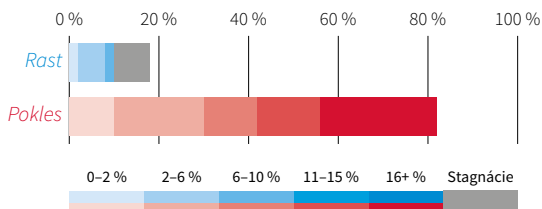
Súčasná situácia bude mať dopad aj na tržby spoločností. V súčasnej chvíli spoločnosti predikujú pokles svojich tržieb o 10,3 % v tomto roku a ich ďalší pokles o 1,3 % v roku 2021. Pôvodne (k druhému polroku roka 2019) spoločnosti očakávali, naopak, rast svojich tržieb, a to o 2,0 % v roku 2020. Jedná sa teda o celkový prepád tržieb o 12,3 % oproti pôvodným očakávaniam.

OČAKÁVANÝ VÝVOJ TRŽIEB V SEGMENTOCH

2020

-10,3 %

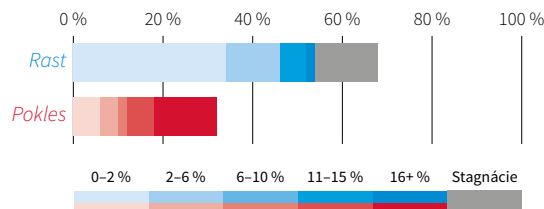
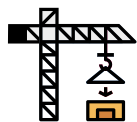
Podiel firiem

10 % FIRIEM OČAKÁVA RAST

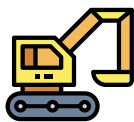
2021

-1,3 %

Podiel firiem

54 % FIRIEM OČAKÁVA RAST

VELKÉ FIRMY

-10,5 %

MALÉ/STREDNÉ FIRMY

-10,2 %

POZEMNÉ STAVITEĽSTVO

-9,7 %

INŽINIERSKÉ STAVBY

-12,3 %

Väčší prepád tržieb zaznamenaná inžinierske stavitel'stvo

Pri rozdelení na inžinierske a pozemné stavitel'stvo uvidíme, že väčší prepád v oblasti svojich tržieb očakáva inžinierske stavitel'stvo. To počíta s prepadom svojich tržieb o 12,3 % v tomto roku a s ďalším prepadom o 2,3 % v roku 2021. Pôvodne (k druhému polroku roka 2019) počítali inžinierske spoločnosti, naopak, s rastom tržieb, a to o 1,5 % v roku 2020. V tejto oblasti teda vidíme celkový prepád o 13,8 % oproti pôvodným očakávaniam. Pozemné stavitel'stvo tiež očakáva prepád svojich tržieb, ale opäť je mierne optimistickejšie. Pozemní stavitelia počítajú s prepadom svojich tržieb o 9,7 % v roku 2020 a s ďalším prepadom o 1,0 % v roku 2021. Pôvodne (k druhému polroku roka 2019) očakávali rast svojich tržieb o 2,3 % v roku 2020. Jedná sa teda o prepád o 12,0 % oproti pôvodným očakávaniam.

Nikto asi teraz nevie predpovedať, ako dlho potrvá aktuálna situácia. Nevieme, či opatrenia, ktoré majú dopad na možnosť ľudí pracovať, nebudú prísnejšie, čo by v prípade dlhotrvajúceho stavu mohlo mať významné ekonomické dôsledky. A to nielen na hospodársky výsledok firiem, ale aj výšku investícií, zamestnanosť a dostupnosť služieb, ktoré môžu byť limitované aj tovarmi vyrábanými za hranicami Slovenska. Dnes už sú známe určité prognózy zmeny vývoja ekonomiky, a to vo viacerých scenároch, avšak ani jeden nie je veľmi povzbudivý. Stavebníctvo je výrazne naviazané na finančné zdroje a bude otázkou, ako prístupné budú v blízkej budúcnosti tradičné formy financovania – či už bankové úvery pre developerov, alebo aj hypotéky ako zdroj pre financovanie stavieb fyzických osôb. Teraz je veľmi predčasné hovoriť aj o nejakých konkrétnych odhadoch. Je však zrejmé, že sektor poisťovníctva môže mať vo všeobecnosti viacero scenárov, kde hlavnými parametrami bude predpísané poistné, náklady na poistné plnenia, platobná disciplína klientov a podobne. Jedným dychom ale treba povedať, že poistenie je jedným z mála účinných a tradičných nástrojov, ako eliminovať viaceré riziká, ktoré ovplyvňujú či už chod firiem, ale i domácností.

Tomáš Potůček

Vrchný riaditeľ úseku poistenia, majetku a zodpovednosti
spoločnosti Generali Poistovňa, a.s.

Očakávame prepád trhu o 5 - 15 %.

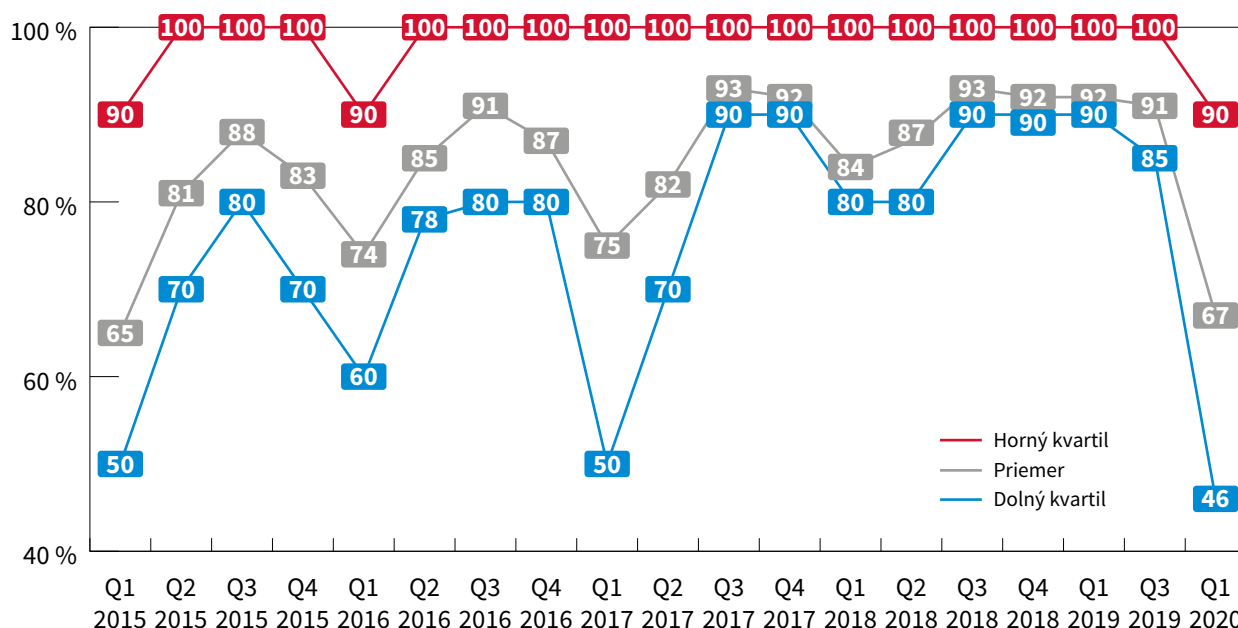
Juraj Hirner

Konateľ a riaditeľ spoločnosti STRABAG Pozemné
a inžinierske staviteľstvo, s.r.o.

Spoločnosti majú svoje kapacity vyťažené na 67 %

V súčasnej chvíli majú stavebné spoločnosti svoje kapacity vyťažené na 67 %. Nepočítajú s tým, že by sa ich vyťaženosť mala v druhom polroku roka 2020 výrazne zvýšiť. Naopak, počítajú s tým, že vyťaženosť ich kapacít bude obdobná, a to na 69 %.

VÝVOJ VYŤAŽENOSTI KAPACÍT (v %)

Osobne si myslím, že súčasný stav ovplyvňuje panika a nepredvídateľný vývoj. Zatiaľ tým stavebníctvo nie je veľmi postihnuté. Horšie bude, keď vplyvom nových opatrení dôjde k zastaveniu prác na stavbách a na príprave nových zákaziek a projektoch, čo by ovplyvnilo stavebníctvo v budúcnosti.

Jaroslav Varga

Konateľ spoločnosti IZOLA Košice, s.r.o.

2

Za prvý štvrtrok roka 2020 vzrástol počet oznámení o stavebnej zákazke o 32,4 %. Hodnota týchto vyhlásených zákaziek činila 733 mil. EUR, jedná sa o medziročný nárast o 107,6 %. V systéme zostávajú ešte zákazky za 0,7 mld. EUR, ktoré zatiaľ neboli zadané.

Za prvý štvrtrok vzrástol počet oznámení o stavebnej zákazke o 32,4 %

V 1. štvrtroku roka 2020 bolo vydaných 278 oznámení o stavebnej zákazke, čo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka predstavovalo rast o 32,4 %. Pokiaľ by sme porovnávali iba nadlimitné zákazky, dostaneme medziročný rast počtu oznámení o zákazke o 70,6 %.

Možno s istotou očakávať, že po prekonaní akútnej fázy zdravotnej krízy budeme konfrontovaní s realitou ekonomickej krízy, počas ktorej objem zákaziek na projektové a stavebné práce z privátneho prostredia nepochybne poklesne. Je obvyklé, že štát v takej situácii využíva prechodný pokles vyťaženia jestvujúcich stavebných i projekčných kapacít a usiluje sa zamestnať ich verejnými zákazkami. S výhodou pritom využíva prechodný pokles cien tohto typu prác. Vzhľadom na významné zaostávanie rozvoja, ale i elementárnej údržby dopravnej infraštruktúry SR možno predpokladať, že najväčšia pozornosť bude v oblasti verejných zákaziek venovaná práve jej.

Eduard Heger
minister financií SR

POČET OZNÁMENÍ O ZÁKAZKE

Stavebné zákazky	Celkom		Nadlimitné	
	počet	medziročná zmena v %	počet	medziročná zmena v %
2013	3 307	↑ +62,9	75	↑ +63,0
2014	2 822	↓ -14,7	98	↑ +30,7
2015	3 776	↑ +33,8	92	↓ -6,1
2016	2 930	↓ -22,4	53	↓ -42,4
2017	2 057	↓ -29,8	63	↑ +18,9
2018	1 687	↓ -18,0	80	↑ +2,7
2019	1 313	↓ -22,2	101	↑ +26,3
1. štvrtrok 2020	278	↑ +32,4	29	↑ +70,6

Zdroj: Vestník verejného obstarávania, výpočty CEEC Research

Hodnota oznámení o zákazke vzrástla o 107,6 %

Celková predpokladaná hodnota oznámení o stavebnej zákazke v 1. štvrtroku roka 2020 činila 733 mil. EUR a bol zaznamenaný jej medziročný rast o 107,6 %. Pre nadlimitné zákazky rástla hodnota o 156,9 %.

HODNOTA OZNÁMENÍ O ZÁKAZKE

Stavebné Zákazky	Celkom			Nadlimitné		
	mil. EUR		medziročná zmena v %	mil. EUR		medziročná zmena v %
2013	3 907	↑	+67,0	2 656	↑	+52,0
2014	2 517	↓	-35,6	1 075	↓	-59,5
2015	3 240	↑	+28,7	1 848	↑	+71,9
2016	1 948	↓	-39,9	1 028	↓	-44,4
2017	2 597	↑	+33,3	1 486	↑	+44,6
2018	2 236	↓	-13,9	1 338	↓	-24,1
2019	2 964	↑	+32,6	1 989	↑	+76,3
1. štvrťrok 2020	733	↑	+107,6	548	↑	+156,9

Zdroj: Vestník verejného obstarávania, výpočty CEEC Research

Zadaných bolo 227
stavebných zákaziek
v 1. štvrťroku

V 1. štvrťroku roka 2020 bolo zatiaľ zadaných 227 stavebných zákaziek, čo je o 22,0 % viac než v rovnakom období minulého roka. Pokiaľ by sme porovnali iba nadlimitné zákazky, dostaneme rast počtu zákaziek o 12,5 % v 1. štvrťroku roka 2020. Niektoré zadávacie konania stále bežia a tiež nie všetky oznámenia o zadaní zákazky boli dodané, preto treba očakávať, že v ďalších mesiacoch budú dáta ešte aktualizované.

POČET OZNÁMENÍ O ZADANÍ ZÁKAZKY

Stavebné zákazky	Celkom			Nadlimitné		
	počet		medziročná zmena v %	počet		medziročná zmena v %
2013	2 655	↑	+32,3	39	↓	-23,5
2014	2 004	↓	-24,5	56	↑	+43,6
2015	2 302	↑	+14,9	73	↑	+30,4
2016	2 166	↓	-5,9	41	↓	-43,8
2017	1 372	↓	-36,7	49	↑	+19,5
2018	1 063	↓	-22,5	44	↓	-10,2
2019	954	↓	-10,3	59	↑	+34,1
1. štvrťrok 2020	227	↑	+22,0	18	↑	+12,5

Zdroj: Vestník verejného obstarávania, výpočty CEEC Research

**Ešte neboli zadané
zákazky za 0,7
mld. EUR**

V 1. štvrťroku roka 2020 boli oznámené stavebné zákazky v celkovej hodnote 0,7 mld. EUR, z toho bolo neskôr zadaných 4,9 mil. EUR (teda 1 % z oznámených). Ich skutočná zadaná hodnota bola 5,1 mil. EUR, pretože zadaná hodnota bola zatiaľ o cca 4 % vyššia než pri oznámení. Z celkového objemu oznámených zákaziek boli neskôr zrušené zákazky za 0,04 mld. EUR (teda cca 5 % z oznámených). Po odčítaní zadaných a zrušených zákaziek zostáva v systéme ešte 0,7 mld. EUR (teda 94 %), ktoré neboli zatiaľ zadané, alebo zrušené (prípadne informácia, že sa tak stalo, nebola dodaná).

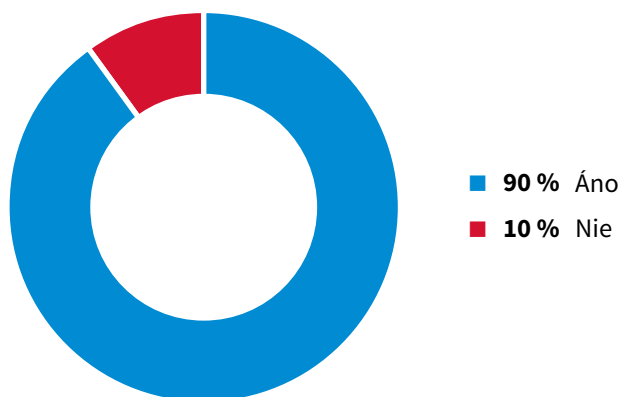
3

Dopad súčasnej situácie na finančné zdravie firiem zaznamenalo 90 % opýtaných. Tí očakávajú, že tieto straty zníži ich hospodársky výsledok v priemere až o 32 %. Finančné straty plánujú spoločnosti vykryť predovšetkým z vlastných rezerv (61 %). Do budúcnosti sa na podobné situácie plánuje pripraviť 75 % opýtaných, a to predovšetkým tvorbou väčších finančných rezerv (67 %).

Finančné straty znížia hospodársky výsledok spoločností až o 32 %

Situácia ohľadom epidémie koronavírusu má dopad aj na obchodnú činnosť spoločností a prípadne dopad aj na ich financie. Finančné straty v tejto súvislosti zaznamenalo 90 % opýtaných. Tí uvádzajú, že tieto straty môžu znížiť ich hospodársky výsledok v priemere až o 32 %.

ZAZNAMENALI STE FINANČNÉ STRATY V SÚVISLOSTI S EPIDÉMIOU KORONAVÍRU?

Dopady situácie ohľadom COVID-19 môžu mať na našu činnosť mimoriadne dôsledky, ak útlm výroby a realizácie produktov na domácom a zahraničných trhoch bude pretrvávajúť dlhšie ako do konca mája. Sme výrobný odbor s nepretržitou prevádzkou, preto v našom prípade dopady na výsledky hospodárenia spoločnosti nedokážeme v ďalšom období nahradiť napr. pridaním ďalších pracovných smien.

Anton Barcík

Generálny riaditeľ spoločnosti Považská cementáreň, a.s.

Zatiaľ je priskoro na hodnotenia, vzhľadom na to že zatiaľ všetky naše stavby pokračujú v činnosti, aj keď za cenu zvýšených nákladov najmä na ľudí – hygienické opatrenia, kratšie turnusy, menšia výkonnosť, obmedzené dodávky tovarov zo zahraničia, zvýšené náklady na ubytovanie. Ak by sme však v tomto režime mali pokračovať ešte niekoľko mesiacov obávam sa, že ekonomicky by sme museli pristúpiť k výrazným úsporám, alebo znižovaniu počtu zamestnancov.

Dalibor Novotný

Riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS, a.s.

Pozorujeme mierny útlm hlavne nových projektov, ktoré sa pripravujú a boli už naštartované v projektovej činnosti. Pri komplikovanejších podmienkach pre výkon prác a celkovom útlme hospodárstva, očakávam aj celkový pokles výkonnosti a činnosti stavebných a projektových spoločností...

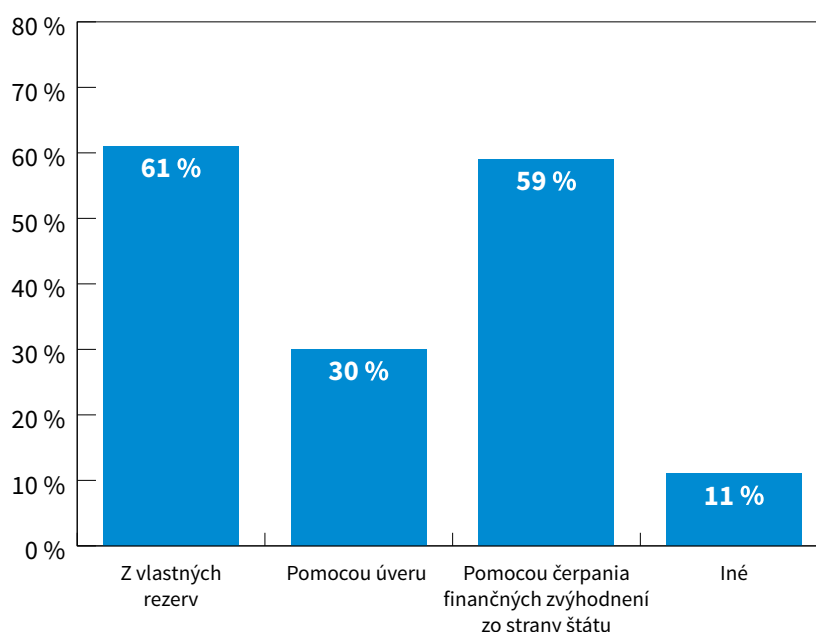
Vladimír Benko

Predseda, Slovenská komora stavebných inžinierov

Takmer dve tretiny spoločností vykryje straty z vlastných rezerv

Najväčší podiel opýtaných (61 %) plánuje finančné straty vykryť z vlastných rezerv. Tri pätiny potom k vykrytiu strát využijú čerpanie finančných zvýhodnení zo strany štátu (59 %). Necelá tretina sa prikloní k možnosti využitia úveru (30 %). Desatina sa prikloní i k iným možnostiam, než sú vyššie uvedené, medzi ktoré patrí zníženie stavu zamestnancov, predaj majetku spoločnosti, popr. vyhlásenie bankrotu (11 %).

AKO PLÁNUJETE VYKRYŤ FINANČNÉ STRATY?

Momentálne sú dopady miernejšie, ale s určitosťou viem, že s ubiehajúcim časom sa to bude zhoršovať.

Miloš Milanovič

Riaditeľ spoločnosti PS STAVBY, s.r.o.

I pri negatívach karanténnych opatreniach je dosť pozitívnych chvíľ na premyslenie a prípravu novej stavebnej legislatívy, podnety pre pomoc novej vláde s prípravou časti programového vyhlásenia vlády pre rezort dopravy a výstavby.

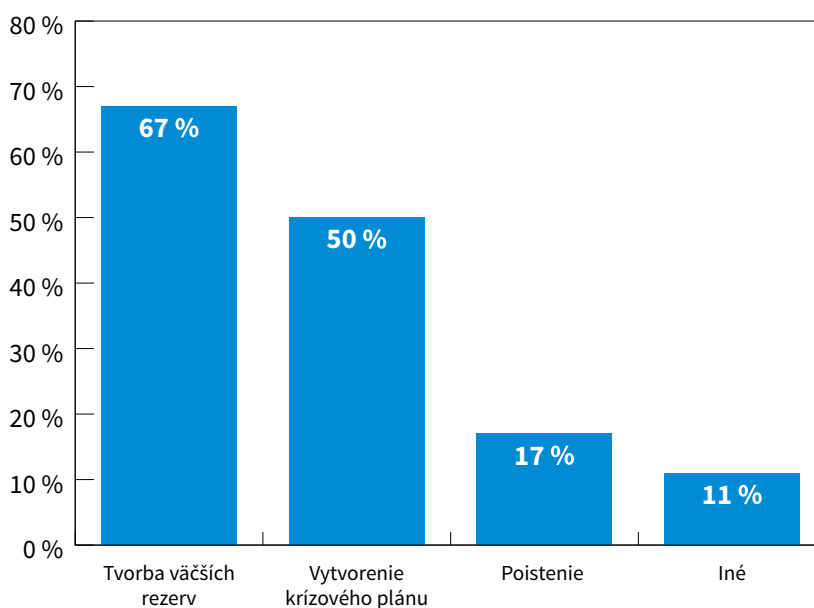
Peter Koniar

Viceprezident, Stavebná komora Slovenskej republiky

Dve tretiny opýtaných plánuje tvorbu väčších rezerv

Zaujímali sme sa aj o to, či súčasná situácia povedie spoločnosti k rozhodnutiu pripraviť sa na podobné situácie v budúcnosti. Tri štvrtiny z nich uviedlo, že áno (75 %). Dve tretiny z nich plánuje v budúcnosti tvoriť väčšie rezervy (67 %), polovica potom vytvorí krízový plán (50 %). Necelá pätina sa potom prikloní k zjednaniu poistenia (17 %) a desatina k iným možnostiam, než sú vyššie uvedené (11 %), medzi ktoré patrí napríklad expanzia na zahraničné trhy.

AKÝM SPÔSOBOM SA PLÁNUJETE NA PODOBNÉ SITUÁCIE PRIPRAVIŤ?

Situácia je vážna nielen v oblasti zdravia obyvateľov, ktorá je úzko prepojená s ekonomickou situáciou. Predpokladám pokles stavebných zákaziek a pokles stavov zamestnancov. Spoločnosť tiež ihneď po vypuknutí karanténnych opatrení vydala zákaz pracovných ciest a pracovné stretnutia obmedzila na nevyhnutne potrebné, a to už pred zavedením tejto zákonnej povinnosti.

Milan Zelizňak

konateľ spoločnosti TEKTONIKA, s.r.o.

4

V súvislosti so zvolením novej vlády by stavebné spoločnosti najviac ocenili, keby sa zamerala na zvýšenie transparentnosti a zníženie korupcie (9,5 bodov z 10). Stavebníctvo by potom najviac podporilo rýchlejšie a efektívnejšie rozhodovanie stavebných úradov (9,1 bodov z 10).

Nová vláda by sa mala zamerať na zníženie korupcie

V súvislosti so zvolením novej vlády sme sa zaujímali aj o to, na čo by mala, podľa riaditeľov stavebných spoločností, nová vláda predovšetkým zamerať pozornosť. Ako najdôležitejšie vidia riaditelia zvýšenie transparentnosti a zníženie korupcie, ktoré hodnotia 9,5 bodmi z 10. Ďalej považujú za dôležité zrýchlenie verejných výberových konaní (8,7 bodov z 10) a zvýšenie objemu investícií do výstavby (8,4 bodov z 10). Vláda by tiež mala smerovať pozornosť na stanovenie investičného rámca minimálne na 5 rokov dopredu (7,7 bodov z 10), na obmedzenie účasti na verejných zákazkách spoločnostiam bez vlastných kapacít (7,6 bodov z 10), alebo na dokončenie Stavebného zákona (7,0 bodov z 10). Ako najmenšiu prioritu hodnotia zrýchlenie implementácie BIM (4,9 bodov z 10).

Najväčšou prioritou bude najúčelnejšie možné vynakladanie štátnych peňazí, a to aj s ohľadom na ťažké obdobie, ktoré nás čaká. V oblasti verejných prác, ale i ostatných verejných výdavkov to znamená veľmi dôsledné posudzovanie zmysluplnosti akéhokoľvek úkonu s dopadom na verejné financie. Verím, že najmä vďaka dôslednému uplatňovaniu tohto princípu sa nám podarí prežiť nadchádzajúcu neľahkú periódu bez vážnejších následkov.

Eduard Heger
ministr financií SR

Prvá vec, ktorú som musel začať riešiť bola pandémia koronavírusu a opatrenia na zmiernenie jej dopadov v našom rezorte, ktoré zasiahli všetkých, od taxikárov, kamionistov, železničiarov, lodníkov, letcov cez stavbárov až po poštárov a cestovný ruch. Tiež si treba uvedomiť, že máme akútne problémy, ktoré nemôžu čakať na skončenie koronakrízy. Takým je napríklad mýtny systém, tunel Višňové, či obchvat Bratislavy. Samozrejme mám na stole návrhy nových stavebných predpisov, tie by som chcel mierne upraviť a na jeseň predložiť na schválenie. Na tom všetkom s kolegami na ministerstve a v podriadených organizáciách úzko spolupracujeme, naša snaha verím, čoskoro prinesie výsledky pre Slovensko.

Andrej Doležal
minister dopravy a výstavby SR

Naša firma patrí k energeticky náročným výrobným odborom. Dlhodobo poukazujeme na to, že najvyššie konečné ceny elektrickej energie v Slovenskej republike znevýhodňujú našu konkurencieschopnosť. Očakávame, že dôležitým opatrením vlády bude nielen čiastočná kompenzácia nákladov, ktoré zatažujú našu ekonomiku (tak ako sa postupovalo v minulom roku), ale celé odbúranie nákladov na konečnú cenu elektrickej energie, ktoré nepatria do objektívnej štruktúry našich nákladov.

Anton Barčík
Generálny riaditeľ spoločnosti Považská cementáreň, a.s.

Bohužiaľ mám pocit, že na stavebné spoločnosti zatiaľ nová vláda zabudla. Žiadne z opatrení, ktoré zatiaľ vydala nám nepomôže prekonať túto situáciu. Napriek tomu sme nezastavili výrobu a ani neprepustili žiadnych zamestnancov v súvislosti s Corona vírusom. Avšak verím, že nové vedenia štátnych podnikov nebudú čakať a rýchlo pochopia, že jedine dostatočné množstvo zahájených stavebných projektov je najlepšia podpora akú môžu stavebným spoločnostiam dať.

Dalibor Novotný

Riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS, a.s.

NA AKÉ OBLASTI BY SA, PODĽA VÁS, MALA NOVÁ VLÁDA NAJVIAC ZAMERAŤ?

Už dnes sa vláda musí zaoberať opatreniami na naštartovanie ekonomiky Slovenska po uplynutí pandemickej krízy. Podpora investícií a stavebného sektora by mala byť prioritou, nakoľko v období očakávanej recesie pôsobia stavebné investície multiplikačným efektom pozitívne na zamestnanosť aj ekonomiku. Vláda by sa mala zamerať na prípravu verejných investícií v oblasti dopravnej infraštruktúry, ale aj komunálnych a regionálnych projektov.

Pavol Kováčik

Prezident, Zväz stavebných podnikateľov Slovenska

Nová vláda by sa mala zamerať na zasanovanie a udržanie zamestnanosti, ale aj udržanie finančných tokov vo firmách, hlavne malých a stredných. Je potrebné nadstaviť hlavne financovanie preddavkov firiem smerom k štátnym inštitúciám (dane, zdravotné odvody...). Podpora rozhodujúcim už prebiehajúcim stavbám - vytváranie podmienok pre ich napredovanie a podpora príprave investícií.

Vladimír Benko

Predseda, Slovenská komora stavebných inžinierov

Stavebné spoločnosti by uvítali rýchlejšie rozhodovanie stavebných úradov

Čo sa týka podpory stavebníctva zo strany novej vlády, potom by spoločnosti najviac ocenili rýchlejšie a efektívnejšie rozhodovanie stavebných úradov (9,1 bodov z 10). Stavebníctvo by, podľa nich, významne podporila aj lepšia pripravenosť verejných zákaziek (8,5 bodov z 10) a pokračovanie v už rozbehnutých projektoch (8,3 bodov z 10). Veľkú dôležitosť spoločnosti tiež prikladajú väčšej spolupráci vlády so stavebnými firmami a ich združeniami pri tvorbe legislatívy a zavedenie hodnotenia stavebných spoločností, ktoré sa uchádzajú o verejnú zákazku (oboje zhodne 8,2 bodov z 10), alebo menej častým zmenám v pravidlách verejného obstarávania (8,0 bodov z 10).

Vláda musí paralelne prijímať tak zdravotnícke, ako aj ekonomické opatrenia. Oni sa však zamerali len na tie zdravotnícke v súvislosti s koronavírusom a zabudli s rovnakou intenzitou riešiť aj ekonomickú situáciu, a to nás v najbližších mesiacoch dramaticky dobehne.

Miloš Milanovič

Riaditeľ spoločnosti PS STAVBY, s.r.o.

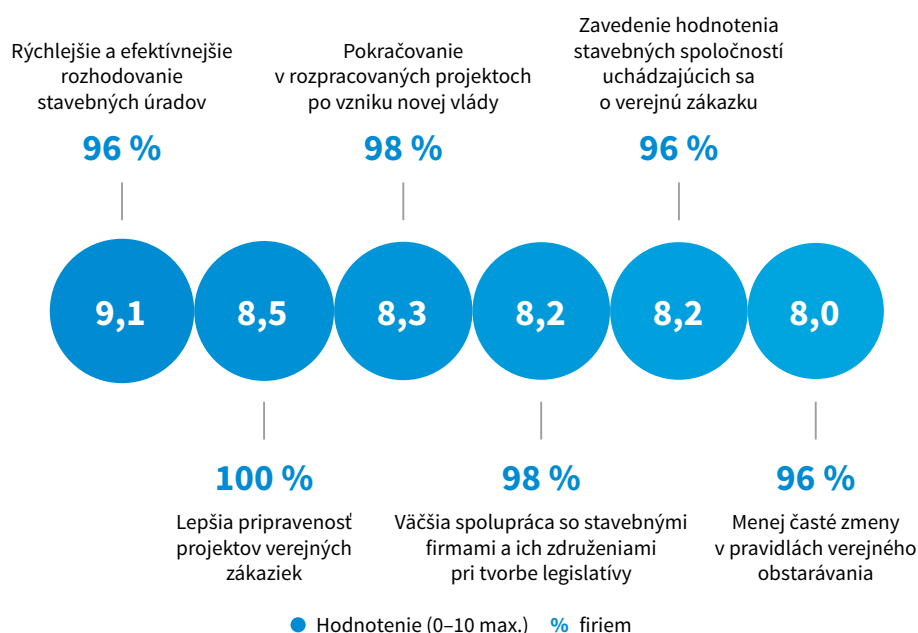

Pozornosť novej vlády by sa mala sústrediť hlavne na prísne „obmedzujúce“ opatrenia voľného pohybu obyvateľstva, zabezpečovanie ochranných pomôcok najmäu zdravotníckych profesií prvého kontaktu, medzitým plynulé zabezpečovanie základných funkcií jednotlivých rezortov, v rámci mimoriadneho stavu stanoviť legislatívne, na obmedzené obdobie, maximálnu mieru zisku pre dodávateľov zdravotníckych ochranných pomôcok a testovacích setov.

Peter Koniar

Viceprezident, Stavebná komora Slovenskej republiky

AKÉ KROKY NA PODPORU STAVEBNÍCTVA ZO STRANY ŠTÁTU BY VAŠA SPOLOČNOSŤ OCENILA?

Vláda musí do budúcnosti vytvoriť podmienky na skrátenie prípravy nových projektov - stavebných povolení, výberových konaní, urýchlenie prijatia nového Stavebného zákona, zníženie byrokracie a podobne.

Jaroslav Varga

Konateľ spoločnosti IZOLA Košice, s.r.o.

Iste by pomohlo neobmedzovať výdavky na budúce investičné zámery, nezastavovať vysúťažené, resp. rozpracované projekty.

Juraj Hirner

Konateľ a riaditeľ spoločnosti STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo, s.r.o.

Predovšetkým by sa vláda mala zamerať na korektné spustenia štátnych zákaziek bez korupcie a časovo zníženej doby splatnosti faktúr zrealizovaných prác, konečnej kontroly.

Milan Zelizňak

konateľ spoločnosti TEKTONIKA, s.r.o.

5

Stavebné spoločnosti majú v priemere zazmluvnené zákazky na 6 mesiacov dopredu. Pre dve tretiny sa jedná o prepád v počte zazmluvnených zákaziek v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka (64 %). Takmer všetci opýtaní (94 %) očakávajú, že súčasná situácia povedie k zníženiu počtu ich zazmluvnených zákaziek, a to až o 31 %.

Spoločnosti majú aktuálne zazmluvnené zákazky na 6 mesiacov dopredu

Stavebné spoločnosti majú v súčasnej chvíli zazmluvnené zákazky v priemere na 6 mesiacov dopredu. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka sa jedná u dvoch tretín spoločností (64 %) o prepád v počte zazmluvnených zákaziek, štvrtina uvádza, že sa počet zazmluvnených zákaziek v porovnaní s minulým rokom nezmenil (24 %). Pre viac ako desatinu (12 %) predstavuje táto doba (6 mesiacov) nárast v objeme zazmluvnených zákaziek.

Vývoj, teda pokles zákaziek, bude súvisieť tak s dĺžkou trvania súčasnej situácie, ako aj od opatrení vlády, ktoré podporia riadny chod väčších spoločností.

Anton Barcák

Generálny riaditeľ spoločnosti Považská cementáreň, a.s.

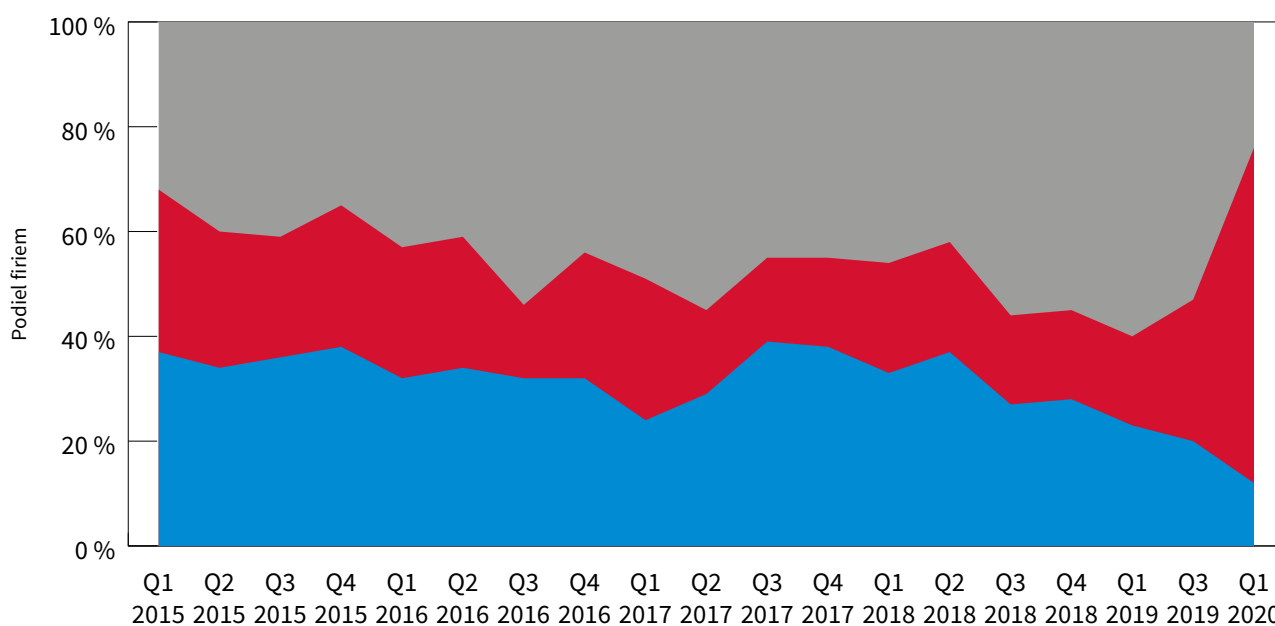

Objem prác na nasledujúce obdobie do veľkej miery závisí na štátnych investoroch a ich prístupe k zahajovaniu nových stavieb. Ak by s našou spoločnosťou boli podpísané všetky zmluvy o dielo na stavebné projekty, v ktorých sme vo verejných obstarávaniach boli úspešní, nemali by sme z roku 2021 obavy. Avšak, zatiaľ tomu nič nenasvedčuje, a preto začíname mať obavy a plánovať krízové scenáre.

Dalibor Novotný

Riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS, a.s.

**ZAZMLUVNENÉ ZÁKAZKY
(porovnanie s minulým rokom)**

To je otázkou zdroja financovania. Úpadok ekonomiky bude mať určite za následok aj menší výber daní a väčšie výdavky na podporu časti hospodárstva, ktoré je aktuálnou krízou najviac zasiahnuté. Preto očakávam určitý posun investícií a prehodnotenie priorít v tejto oblasti.

Tomáš Potúček

Vrchný riaditeľ úseku poistenia, majetku a zodpovednosti spoločnosti Generali Poistovňa, a.s.

Určitý pokles, ktorý sa bude odvíjať od toho, do kedy bude pandémia trvať. Investori utlmujú projekty a tiež čakajú na vývoj situácie. Očakávam pokles v závislosti na výkonnosti jednotlivých oblastí hospodárstva.

Vladimír Benko

Predseda, Slovenská komora stavebných inžinierov

Takmer všetci opýtaní očakávajú prepád zákaziek v súvislosti s COVID-19

Súčasná situácia okolo COVID-19 bude mať dopad aj na zákazky spoločností. Takmer všetci opýtaní (94 %) očakáva pokles počtu svojich zákaziek, a to v priemere až o 31 %. Ich rast očakávajú 2 % opýtaných, kedy predpokladajú, že ich počet zazmluvnených zákaziek vzrastie o 5 %. Zostávajúce 4 % neočakávajú žiadnu zmenu v tomto ohľade.

U zákaziek očakávame určite prepád a musíme sa naň pripraviť.

Jozef Struhár

Generálny riaditeľ spoločnosti CHÉMIA - SERVIS, a.s.

Máme prvé indície o pozastavovaní nových projektov, každý čaká čo bude.

Miloš Milanovič

Riaditeľ spoločnosti PS STAVBY, s.r.o.

6

Dopady súčasnej situácie pociťuje 96 % opýtaných spoločností, a to najviac v oblasti zníženia svojho zisku (8,6 bodov z 10). Spoločnostiam by najviac v tejto situácii pomohlo vyhlásení väčšieho počtu verejných zákaziek (76 %). Takmer polovica sa domnieva, že potrvá jeden až dva roky, než sa situácia v stavebníctve stabilizuje (47 %).

Koronavírus najviac ovplyvnil zisk spoločností

Zavedené vládne opatrenia majú dopad na činnosť stavebných spoločností, ako uviedli takmer všetci opýtaní (96 %). V najväčšej miere sa jedná o dopady v oblasti zníženia zisku spoločností (8,6 bodov z 10). Ďalej táto situácia spôsobila rast nákladov spoločností (7,8 bodov z 10), nutnosť zaviesť v rámci firmy vyššie hygienické opatrenia (7,6 bodov z 10), popr. nutnosť pozastaviť prebiehajúcu výstavbu (7,2 bodov z 10). Niektoré spoločnosti boli tiež nútené odmietnuť niektoré zákazky (5,9 bodov z 10) a tiež zaznamenali väčšiu žiadosť o dovolenku zo strany zamestnancov (5,5 bodov z 10).

V prvom rade je treba zabezpečiť, aby projekčné a stavebné firmy prežili súčasné akútne obdobie. Tomu venujeme maximálnu pozornosť v rámci práce ústredného krízového štábu. Považujeme ale za dôležité, aby už v súčasnej dobe využívali manažéri cestnej i železničnej dopravnej infraštruktúry s najväčšou účelnosťou jestvujúci časový priestor príprave zadání na koncepčné a efektívne riešenie jestvujúcich dopravných problémov. Ak sa to podarí, budú mať stavebné a projekčné firmy prácu aj po poklese dopytu zo strany súkromných subjektov.

Eduard Heger
minister financií SR

Kľúčové je z môjho pohľadu zabezpečiť, aby stavebná činnosť napriek ťažkej situácii fungovala v maximálnej možnej miere a stavbári toto obdobie ekonomicky prežili. Pracujeme na investičných projektoch, ktoré dajú prácu od projektantov, inžinierov až po robotnícke profesie na stavbách. Musím však priznať, že situácia je vážna a nebudeme mať toľko finančných zdrojov, ako by sme mali bez koronakrízy. Budem robiť všetko preto, aby sme mohli v rezorte použiť maximum financií z európskych fondov aj štátneho rozpočtu na naše investičné projekty.

Andrej Doležal
minister dopravy výstavby SR

Opatrenia vlády na podporu podnikania nie je možné v čase tvorby tohto materiálu hodnotiť, pretože doteraz prijaté opatrenia sa nedotkli väčších výrobných podnikov ani stavebného sektora ako celku. Bude dôležité, aby po odznení situácie s koronavírusom aj vláda Slovenskej republiky, tak ako vlády iných štátov, masívne investovala do rozvoja infraštruktúry.

Anton Barčík
Generálny riaditeľ spoločnosti Považská cementáreň, a.s.

Ministerstvá dopravy, životného prostredia atď. majú na stole veľké množstvo projektov, ktorým stačí odsúhlasiť financovanie a môžu ísť do realizácie. To by mal byť úplne prvý krok, o ktorom by absolútne nemali pochybovať a neodkladať ho, lebo v opačnom prípade budú stavebné spoločnosti nútené začať prepúšťať. Ďalej je potrebné, aby čo najskôr nadviazali na prácu svojich predchodcov a nebrzdili rozbehnuté pripravované stavby, ale naopak, aby zvýšili obrátky v nielen v príprave dopravných, ale aj vodohospodárskych stavieb ako sú odkanalizovania obcí, protipovodňové opatrenia.

Dalibor Novotný

Riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS, a.s.

Vláda by sama mala sústrediť na zasanovanie a udržanie zamestnanosti, ale aj udržanie finančných tokov vo firmách, hlavne malých a stredných. Je potrebné nastaviť hlavne financovanie preddavkov firiem smerom k štátnym inštitúciám (dane, zdravotné odvody...). Podpora rozhodujúcim už prebiehajúcim stavbám - vytváranie podmienok pre ich napredovanie a podpora príprave investícií.

Vladimír Benko

Predseda, Slovenská komora stavebných inžinierov

AKÝ DOPAD NA VAŠU ČINNOSŤ STE ZAZNAMENALI?

Už počas januára sa u nás zaviedol systém karantény a zároveň sa umožnila práca z domu pre rizikových zamestnancov z pohľadu ohrozenia ich zdravia. Postupne sme však prešli do stavu, keď sme tento spôsob práce umožnili takmer pre 100 % zamestnancov. Aktuálne tak funguje poisťovňa v plnej prevádzke pre klientov aj obchodných partnerov, avšak v režime, ktorý umožňuje maximálnu ochranu všetkých zúčastnených. Tieto opatrenia si však vyžadovali aj zmenu niektorých nastavení a určité technické vybavenie. Komunikovať sme spolu začali prostredníctvom pravidelných a efektívnych konferenčných hovorov. V sídle našej spoločnosti sú pravidelne vykonávané dezinfekčné opatrenia a zamestnancom, ktorí sa rozhodli naďalej pracovať z centrálneho, ako aj nášmu IT oddeleniu, ktoré zabezpečuje plynulý chod poisťovne, sme poskytli ochranné prostriedky, na chodbách sme inštalovali dezinfekčné gély a vstup do budovy sme umožnili len v ochranných rúškach. Akékoľvek návštevy sú v našich priestoroch zakázané. Rovnako sme pristúpili aj k uzatvoreniu viacerých našich pobočiek a našim klientom odporúčame kontaktovať nás primárne telefonicky alebo online.

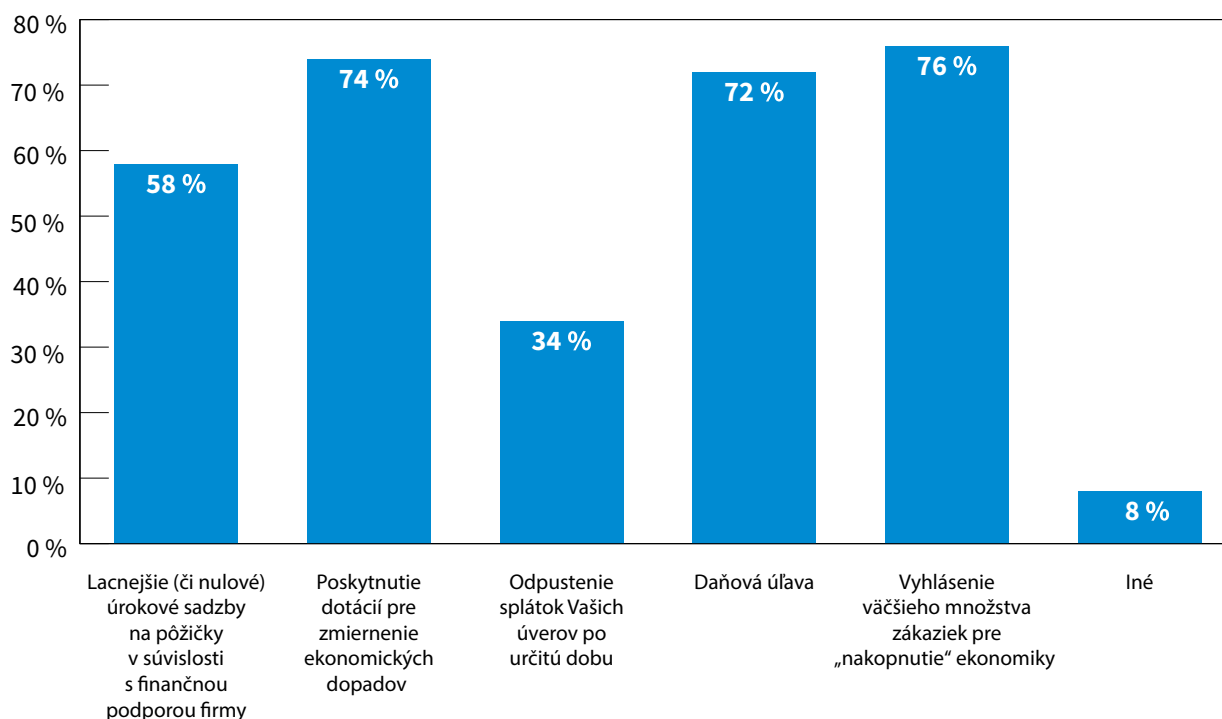
Tomáš Potúček

Vrchný riaditeľ úseku poistenia majetku a zodpovednosti spoločnosti Generali Poisťovňa, a.s.

Spoločnosti by uvítali vyhlásenie väčšieho množstva verejných zákaziek

Tri štvrtiny opýtaných spoločností by pre zmiernenie ekonomických dopadov súčasnej situácie uvítali vyhlásenie väčšieho množstva verejných zákaziek (76 %), dotáciu zo strany štátu (74 %) a daňovú úľavu (72 %). Viac ako polovica by bola pre zníženie úrokovej sadzby na pôžičky poskytnuté v súvislosti s finančnou podporou firmy (58 %) a tretina by sa priklonila k odpusteniu splátok úverov spoločnosti na určitú dobu (34 %). Takmer desatina (8 %) by sa priklonila k iným možnostiam, než sú vyššie uvedené, medzi ktoré predovšetkým patrí zníženie odvodových povinností.

AKÉ KROKY ZO STRANY ŠTÁTU BY NAJVIAC POMOHLI PRE ZMIERNENIE EKONOMICKÝCH DOPADOV?

Aktuálne opatrenia sú zamerané predovšetkým na malých podnikateľov v obchode a službách. Nie sú orientované na stavebné spoločnosti, či už zamerané na samotnú výstavbu, alebo projektové a inžinierske činnosti. Z dlhodobého hľadiska je neudržateľné riešiť situáciu dotáciami na udržanie pracovných miest, je potrebné aj zameranie na investície, ktoré utlmia prepád a opätovne rozchýbajú ekonomiku.

Pavol Kováčik

Prezident, Zväz stavebných podnikateľov Slovenska

Investori sú už v tejto chvíli opatrní, čo sa týka investovania do nových projektov, ale robíme všetko preto, aby náš biznis išiel naďalej bez prerušenia podľa vopred definovaných cieľov a plánov. Snažíme sa zabezpečiť hladké fungovanie stavieb pri čo najvyššej možnej ochrane zdravia užívateľov a zamestnancov. Všetci naši zamestnanci sú, samozrejme, k dispozícii našim klientom či dodávateľom tak ako vždy.

Milan Zelizňák

konateľ spoločnosti TEKTONIKA, s.r.o.

Nová vláda dáva verejný prísľub, že budú nasledovať aj opatrenia na podporu podnikania, avšak mimoriadne opatrenia zo strany vlády iba začali. Určite v záujme ochrany hospodárstva bude musieť naša i každá vláda prijať opatrenia, ktoré pomôžu po „čiasťochnej“ stabilizácii rozvoju podnikania v súvislosti s COVID-19. V súčasnosti opatrenia vlády v podobe napr. posunutia termínu daňových povinností, odkladu platenia odvodov, jednaní s bankami o posunutí splátok úverov a pod. musia byť dostačujúce a účinné.

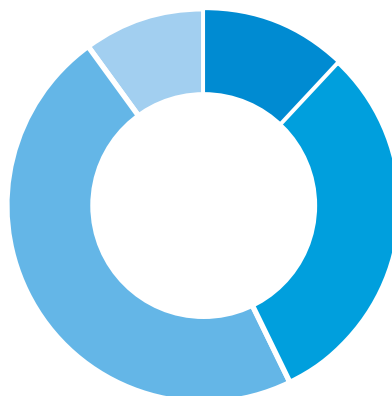
Peter Koniar

Viceprezident, Stavebná komora Slovenskej republiky

Než sa situácia stabilizuje potrvá to 1 - 2 roky

Takmer polovica stavebných spoločností predpokladá, že potrvá 1 - 2 roky, než sa situácia v stavebníctve stabilizuje (47 %). Tretina sa prikláňa ku kratšej dobe, a to k 6 - 12 mesiacom (31 %). Viac ako desatina je optimistická a vidí stabilizáciu situácie v horizonte do 6 mesiacov (12 %). Naopak, desatina (10 %) sa domnieva, že dopady stavebnej spoločnosti pocítia dlhšie ako dva roky.

AKO DLHO POTRVÁ, NEŽ SA DOPADY OPATRENÍ SÚVISIACICH S KORONAVÍRUSOM STABILIZUJÚ A SITUÁCIA V STAVEBNÍCTVE SA VRÁTI DO NORMÁLU?

- 12 % Do 6 mesiacov
- 31 % 6 - 12 mesiacov
- 47 % Jeden až dva roky
- 10 % Dlhšie než dva roky

Naša firma pracuje na rozbehnutých zákazkách v obmedzenom režime s rešpektovaním všetkých hygienických nariadení.

Jaroslav Varga

Konateľ spoločnosti IZOLA Košice, s.r.o.

Zatiaľ sme na začiatku a čaká nás ťažké obdobie.

Jozef Struhár

Generálny riaditeľ spoločnosti CHÉMIA - SERVIS, a.s.

7

Trh projektových prác vplyvom situácie okolo koronavírusu poklesne o 11,4 % v tomto roku. Tržby projektových spoločností tento rok tiež poklesnú, a to o 12,2 %. V súčasnej chvíli majú spoločnosti vyťažené kapacity na 80 %.

Projektanti očakávajú prepád trhu o 11,4 %

Projektanti očakávajú v roku 2020 vplyvom súčasnej situácie prepád trhu projektových prác o 11,4 %. Zároveň tiež očakávajú, že trh neporastie ani v budúcom roku, kedy počítajú s jeho ďalším poklesom o 1,0 %. V druhom polroku roka 2019 očakávali pokles trhu o 0,5 % v roku 2020. Jedná sa teda o celkový prepád o 10,9 % v roku 2020 oproti pôvodným očakávaniam.

Na najbližšie obdobie minimálne pol roka očakávame stagnáciu trhu s projektovými prácami pri verejných zákazkách. Bude to spôsobené jednak výmenou politického vedenia na MD a zároveň nepriaznivým vývojom situácie ohľadom šírenia koronavírusu. Predpokladáme, že vláda skôr vyčlení verejné financie na sanáciu negatívnych dopadov spôsobených šírením koronavírusu, aj keď podpora verejných investícií v podobe oživenia projektového trhu by určite tiež prispela k oživeniu hospodárskeho rastu.

Viliam Piták

Riaditeľ organizačnej zložky Slovensko HBH Projekt, spol. s r.o.

Z našich minulých prieskumov je už dlhšiu dobu vidieť, že projektanti cítili prichádzajúci pokles trhu. S čím nikto nepočítal, je súčasná pandemická situácia, ktorá mala na celý trh negatívny dopad. Môžeme povedať, že sa trh projektových prác po dlhšej dobe dostane do červených čísel a celá situácia ho negatívne ovplyvní.

Michal Vacek

Riaditeľ spoločnosti CEEC Research, s.r.o.

Predpokladám, že rok 2020 nebude pre stavebníctvo dobrý. Mnohí investori sú nerozhodní. Už koncom roka 2019 sme cítili váhavosť v rozhodnutiach, či investovať, alebo nie. Očakávala sa ekonomická kríza. Kríza spôsobená COVID-19 len prehĺbila tento rok túto váhavosť a predpokladám, že veľké investície sa v najbližšej dobe nebudú robiť. Takže 2020 bude pre stavebníctvo krízový.

Martin Stoličný

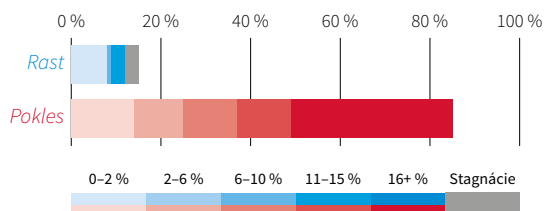
Konateľ spoločnosti REDE-PROJECT, s.r.o.

OČAKÁVANÝ VÝVOJ TRHU PROJEKTOVÝCH PRÁČ

2020

-11,4 %

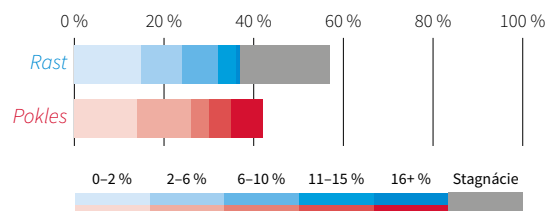
Podiel firiem

12 % FIRIEM OČAKÁVA RAST

2021

-1,0 %

Podiel firiem

38 % FIRIEM OČAKÁVA RAST

POZEMNÉ STAVITEĽSTVO

-11,6 %

INŽINIERSKE STAVBY

-11,0 %

POZEMNÉ STAVITEĽSTVO

0,0 %

INŽINIERSKE STAVBY

-2,9 %

Žiaľ, nielen koronavírus, ale najmä zmeny vo vláde, nečinnosť verejných a štátnych orgánov, personálne zmeny v štátnych organizáciách akými sú ŽSR, NDS a pod., minimálne spomalili, v niektorých prípadoch až zastavili procesy projektovej a inžinierskej prípravy verejnoprospešných stavieb. Mierne spomalenie projektovej prípravy sa dá prirodzene očakávať aj zo strany súkromných spoločností - developerov. V samotnej výstavbe aj z dôvodu, že na Slovensku v prevažnej miere stavajú zahraničné firmy, dôjde k významnému útlmu, až k zastaveniu stavebných prác (uzavretie hraníc).

Slavomír Podmanický

Generálny riaditeľ spoločnosti REMING CONSULT a.s.

V súvislosti s náhlym útlmom ekonomiky v dôsledku radikálnych opatrení proti šíreniu koronavírusu očakávam spomalenie trhu s projektovými prácami. Myslím si, že niektorí investori prehodnotia svoje investičné plány a dokonca dočasne zastavia prípravu svojich investícií, čo bude mať iste negatívny dopad na trh projektových prác a teda i na situáciu projektových organizácií.

Juraj Hermann

Konateľ spoločnosti P-T, spol. s r.o.

Celkovo bude útlm činností v každom odvetví, kde je nutné sa stretávať osobne, okrem oblastí, ktoré budú priamo podporované vládou SR, resp. EU a očakávam pokles dopytu v oblasti projektových prác. Projektovanie je činnosť, ktorá nie je až tak viazaná na fyzické stretnutia a dnešná situácia prináša aj možnosti riešenia aktivít online. Je zároveň otázne, ako sa rozbehne projektovanie v rámci BIMu.

Vladimír Benko

Predseda, Slovenská komora stavebných inžinierov

Väčší prepád očakáva pozemné staviteľstvo

Pri rozlíšení spoločností na pozemné a inžinierske projektovanie vidíme, že s väčším prepadom trhu počítajú projektanti zaoberajúci sa pozemnými stavbami. Tí pôvodne (v druhom polroku roka 2019) očakávali prepád trhu o 1,1 % v roku 2020. Vplyvom súčasnej situácie počítajú s prepadom trhu o 11,6 % v tomto roku a v nasledujúcom roku neočakávajú na trhu žiadne zmeny (0,0 %). Inžinierske spoločnosti počítajú s poklesom trhu o 11,0 % v roku 2020 a jeho ďalším poklesom o 2,9 % v roku 2021. Pôvodne (k druhému polroku roka 2019) očakávali rast trhu o 0,6 % v tomto roku.

Naše odborné zameranie je projektovanie stavieb dopravnej infraštruktúry, trh projektových prác je výrazne závislý od činnosti štátnych orgánov. Sme v období, kedy sa kreje vláda a vedenia štátnych inštitúcií, dnes je veľmi ťažké odhadnúť vývoj na trhu projektových prác v najbližšom období. Vo všeobecnosti očakávam priaznivý vývoj a po rokoch obrovských výkyvov v ponuke a chaotických princípov súťažných podmienok, nástup koncepčných riešení a s tým súvisiacu stabilnú ponuku na trhu projektových prác.

František Brliť

Riaditeľ spoločnosti Cemos, s.r.o.

Pokiaľ nedôjde k pozastaveniu prípravy inžinierskych stavieb zo strany vlády či NDS, nemal by byť prepád v tomto segmente nijak dramatický. Všetko ale bude záležať na nutných štátnych investíciách do sociálnej oblasti, najmä v prípade, že dôjde k predĺženiu súčasných obmedzení. Potom si myslím, že nebude dostatok štátnych financií pre sektor stavebníctva a dôjde tým aj k prepadu v segmente projektových prác.

Lucie Bohátková

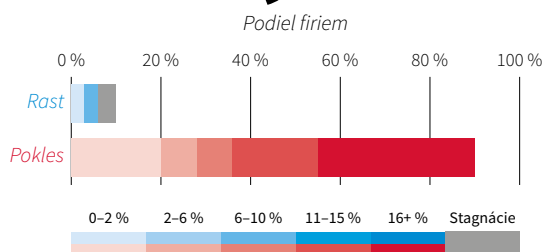
Členka predstavenstva a obchodná riaditeľka spoločnosti GEOFOS, s.r.o.

Tržby spoločností klesnú o 12,2 %

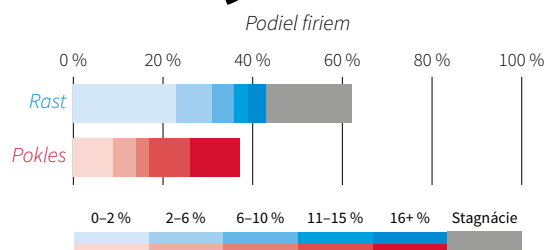
V súvislosti s poklesom trhu očakávajú spoločnosti aj pokles svojich tržieb. Konkrétne v tomto roku predpokladajú pokles o 12,2 % a v nasledujúcom roku ďalší pokles o 1,7 %. Pôvodne (k druhému polroku roka 2019) počítali spoločnosti s poklesom svojich tržieb o 0,2 % v tomto roku. Celkovo sa teda jedná o prepád tržieb o 12,0 % oproti pôvodným očakávaniam.

OČAKÁVANÝ VÝVOJ TRŽIEB

2020

-12,2 %**5 % FIRIEM OČAKÁVA RAST**

2021

-1,7 %**43 % FIRIEM OČAKÁVA RAST**

POZEMNÉ STAVITEĽSTVO

-12,9 %

INŽINIERSKE STAVBY

-11,0 %

POZEMNÉ STAVITEĽSTVO

-1,2 %

INŽINIERSKE STAVBY

-2,6 %

Určite očakávam prepád tržieb, krátkodobo cca 20 % (prvé 2 až 3 mesiace), neskôr nejasný vývoj. Samozrejme, že momentálne nám dobiehajú už objednané projekty, nové však, aj vzhľadom na nemožnosť obstarat' si podklady na osobnom stretnutí (čo v našom prípade znamená cestovanie do zahraničia), začíname len v obmedzenej miere.

Jozef Bútor

Managing director spoločnosti De Bondt, s.r.o.

Pandémia spôsobila úplne iný typ krízy ako je typická ekonomická a hospodárska kríza, kedy sa vyrába a len kolabuje odbyt. Dnes sa nevyrába a kolabuje všetko, čo nie je potrebné ku každodennému životu a najmä služby, kde patrí aj projektovanie a výstavba. Očakávam zásadné zníženie dopytu po službách nášho typu, a to hlavne u súkromných investorov.

Ján Majerský

Generálny riaditeľ spoločnosti PROMA, s.r.o.

Väčší prepád tržieb zaznamenajú projektanti pozemných stavieb

Pri rozdelení na spoločnosti zaoberajúce sa projektovaním inžinierskych a pozemných stavieb vidíme, že s väčším poklesom tržieb tento rok počítajú spoločnosti zaoberajúce sa projektovaním pozemných stavieb (pokles o 12,9 %) než spoločnosti zaoberajúce sa projektovaním inžinierskych stavieb (tie očakávajú prepád tržieb o 11,0 %). Pre rok 2021 očakávajú pokles tržieb inžinierske spoločnosti o ďalších 2,6 % a projektanti pozemných stavieb pokles o 1,2 %. Pôvodne (k druhému polroku roka 2019) očakávali projektanti inžinierskych stavieb rast svojich tržieb o 0,5 % v roku 2020. U pozemného staviteľstva sa jednalo o pokles tržieb o 0,6 % v roku 2020.

Predpokladám pokles dopytu po projektových prácach súvisiaci s recesiou, ktorá nevyhnutne nastane dôsledkom opatrení prijatých za účelom prekonania pandémie COVID-19. Aký veľký bude tento pokles, dnes ešte s určitostí nevie nikto povedať, bude to úzko súvisieť s tým, ako sa celosvetová ekonomika s touto situáciou vyrovná.

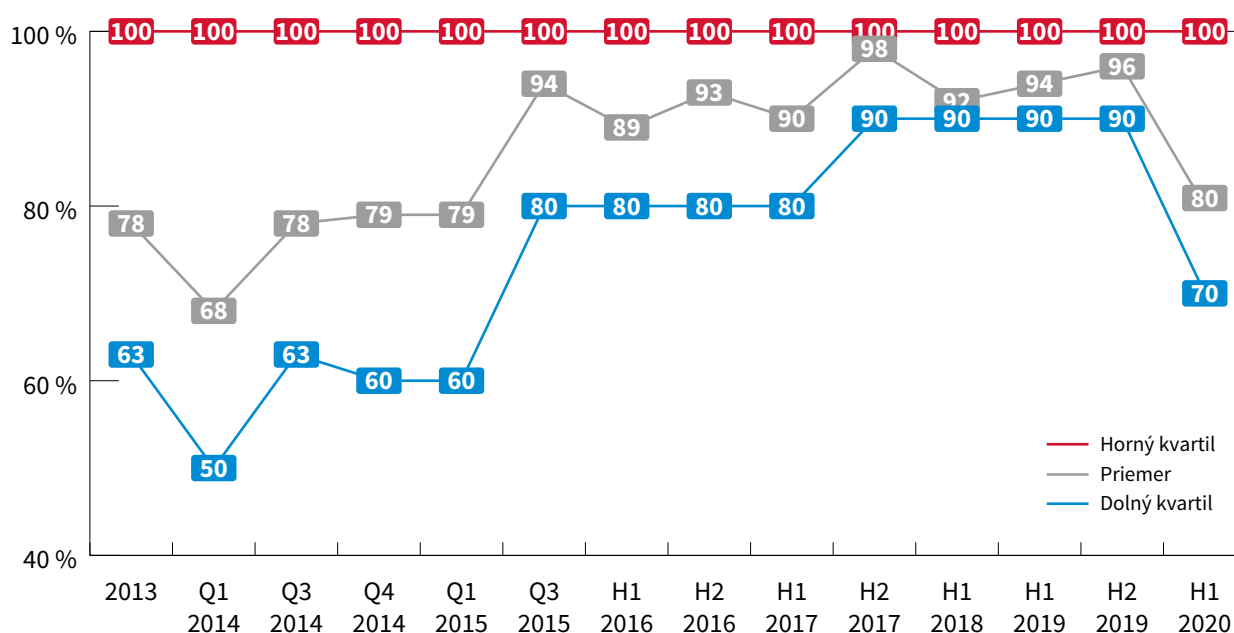
Ľudovít Beťko ml.

Konateľ spoločnosti Beťkoprojekt, s.r.o.

Spoločnosti majú vyťažené kapacity na 80 %

V súčasnej chvíli spoločnosti hlásia aktuálne vyťaženie svojich kapacít na 80 %. V druhej polovici roka 2020 očakávajú zníženie svojej vyťaženia, a to na 72 %.

VÝVOJ VYŤAŽENOSTI KAPACÍT (v %)

Keďže pre všetky oblasti nášho života je to niečo nepoznané, je ťažko predpokladať vývoj v akejkoľvek oblasti. Akékoľvek vyjadrenie je v podstate súkromným názorom každého z nás. Keďže mojím životným krédom je „chronický optimizmus“, preto vidím aj oblasť projektových prác v našom segmente v oblasti TZB pozitívne. Je to oblasť, kde aj keď nie je v kurze veľká investičná výstavba, je priestor na rekonštrukcie a inovácie v oblasti energetiky.

Štefan Petkanič

Konateľ spoločnosti Klima – Teplo designing, s.r.o.

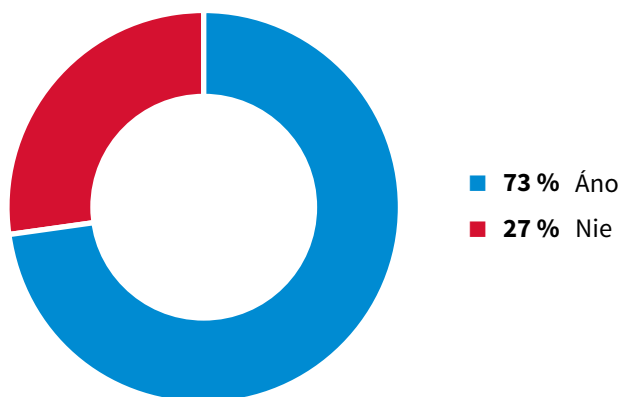
8

Tri štvrtiny spoločností zaznamenali finančné straty v súvislosti s koronavírusovou epidémiou (73 %). Tieto straty v priemere znížia hospodársky výsledok spoločností o 32 %. Tri štvrtiny vykryjú tieto straty z vlastných rezerv (78 %). Dve tretiny opýtaných sa na podobné situácie pripraví aj do budúcnosti (68 %).

Finančné straty znížia hospodársky výsledok spoločností o 32 %

Takmer tri štvrtiny opýtaných spoločností zaznamenali finančné straty v súvislosti s epidémiou koronavírusu (73 %). Viac ako štvrtina zatiaľ finančné straty nepociťuje (27 %). Spoločnosti predpokladajú, že tieto straty môžu znížiť ich hospodársky výsledok v priemere až o 32 %.

ZAZNAMENALI STE FINANČNÉ STRATY V SÚVISLOSTI S EPIDÉMIOU KORONAVÍRUSU?

Predpoklad dopadu šírenia koronavírusu COVID-19 na našu prácu je ďalekosiahly. V nadväznosti na tento vývoj očakávame zníženie príjmov, ktoré bude spôsobené hlavne nemožnosťou fakturovať niektoré naše činnosti. U projektantov nastáva problém s prerokovávaním a odsúhlasovaním projektov. Pri našich ekologických zákazkách máme subdodávateľov zo zahraničia, ktorí si kvôli administratívnym problémom s uzatvorením hraníc nemôžu plniť svoje zmluvné záväzky.

Viliam Piták

Riaditeľ organizačnej zložky Slovensko
spoločnosti HBH Projekt, spol. s r.o.

Krátkodobé dopady sú prepád tržieb o cca 20 % (prvé 2 až 3 mesiace). Našťastie naša firma už v minulosti mala zabezpečené možnosti práce z domu, taktiež komunikácia s našimi zákazníkmi fungovala na diaľku už dávnejšie. Dlhodobé dopady sú závislé od ekonomického vývoja.

Jozef Bútora

Managing director spoločnosti De Bondt, s.r.o.

Do konca februára bola naša spoločnosť vyťažená na 100 %. Vypuknutím pandémie sme operatívne zriadili pre všetkých zamestnancov prácu z domu, tzv. home-office, čím dokážeme garantovať už teraz 80 % výkonnosť a postupným zdokonaľovaním tejto formy sa vieme dostať na 100 % výkon. Avšak, na základe predbežných informácií o vývoji na strane investorov, žiaľ očakávame výrazný prepád až na 60 % kapacít. A to nielen z titulu pandémie, ale hlavne z titulu očakávania novej stratégie vládnej koalície, personálnych zmien a časového posunu v opätovnom naštartovaní investičného procesu - projektovej prípravy, spustenia tendrov a hlavne uvoľnenia zmluvných vzťahov, ktoré boli zablokované novým vedením rezortov.

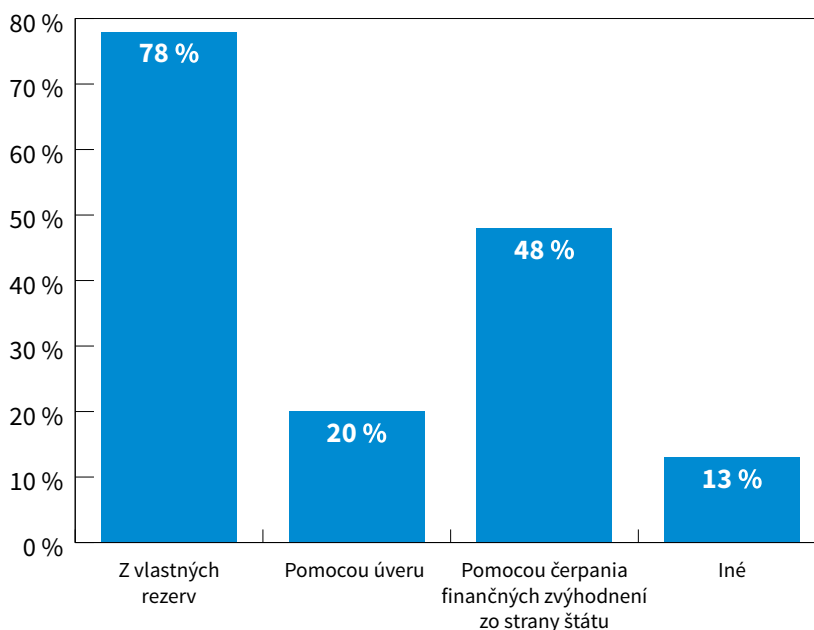
Slavomír Podmanický

Generálny riaditeľ spoločnosti REMING CONSULT a.s.

Spoločnosti plánujú straty vykryť predovšetkým z vlastných rezerv

Viac ako tri štvrtiny opýtaných plánujú finančné straty vykryť z vlastných rezerv (78 %). Takmer polovica sa potom prikloní k čerpaniu finančných zvýhodnení zo strany štátu (48 %). Pätina využije možnosti čerpania úveru (20 %) a viac ako desatina (13 %) sa prikloní k iným možnostiam, než sú vyššie uvedené, medzi ktoré patrí zníženie prevádzkových nákladov.

AKO PLÁNUJETE VYKRYŤ FINANČNÉ STRATY?

Tri štvrtiny spoločností plánujú do budúcnosti tvoriť väčšie rezervy

Na podobné situácie sa v budúcnosti plánuje pripraviť 68 % opýtaných spoločností. Zostávajúcich 32 % sa nijako pripravovať neplánuje. Z tých, ktorí sa do budúcnosti plánujú proti podobným nečakaným udalostiam zaistiť, bude najväčšia časť opýtaných tvoriť väčšie finančné rezervy (74 %). Necelá polovica potom vytvorí aj krízový plán (44 %) a viac ako desatina (14 %) si plánuje zjednať poistenie. Desatina sa prikloní k iným riešeniam, než sú vyššie uvedené (10 %), medzi ktoré patrí napríklad predaj majetku spoločnosti, zlepšenie technického zázemia alebo zavádzanie iných druhov formy práce ako je napríklad pravidelný home office.

9

V súvislosti so zvolením novej vlády by riaditelia projektových spoločností najviac uvítali, aby sa zamerala na zvýšenie transparentnosti a zníženie korupcie (8,9 bodov z 10). Celkovo by potom stavebníctvu najviac pomohlo, keby sa zrýchlilo a zefektívnilo rozhodovanie stavebných úradov (8,8 bodov z 10).

**Zvýšenie
transparentnosti
a zníženie korupcie
by mala byť priorita
novej vlády**

V súvislosti so zvolením novej vlády sme sa zaujímali o kľúčové oblasti, na ktoré by sa mala prioritne zamerať. Podľa riaditeľov projektových spoločností by sa mala nová vláda zamerať v prvom rade na zvýšenie transparentnosti a zníženie korupcie (8,9 bodov z 10) a ďalej na zrýchlenie verejných výberových konaní (8,2 bodov z 10), alebo na dokončenie Stavebného zákona (8,1 bodov z 10). Ďalej riaditelia považujú za dôležité, aby vláda zvýšila objem investícií do výstavby (7,7 bodov z 10) a stanovila investičný rámec minimálne na 5 rokov dopredu (6,9 bodov z 10) a tiež aby obmedzila účasť na verejných zákazkách spoločnostiam bez vlastných zamestnancov (6,8 bodov z 10). Za najmenšiu prioritu novej vlády opýtaní považujú zrýchlenie implementácie BIM (5,2 bodov z 10).

Jednoznačne by sa nová vláda mala pustiť do urýchljeného reštartu projektovej prípravy stavieb, aby sa v budúcom roku v plnej sile mohla zase naštartovať výstavba verejnoprospešných stavieb. Je to rozhodujúci nástroj štátu na opätovné naštartovanie celého hospodárstva a ekonomiky štátu. Samozrejme uvítame a očakávame od novej vlády aj pozitívne zmeny, jasnú stratégiu v dopravnej politike štátu a v štátnej politike vo výstavbe.

Slavomír Podmanický

Generálny riaditeľ spoločnosti REMING CONSULT a.s.

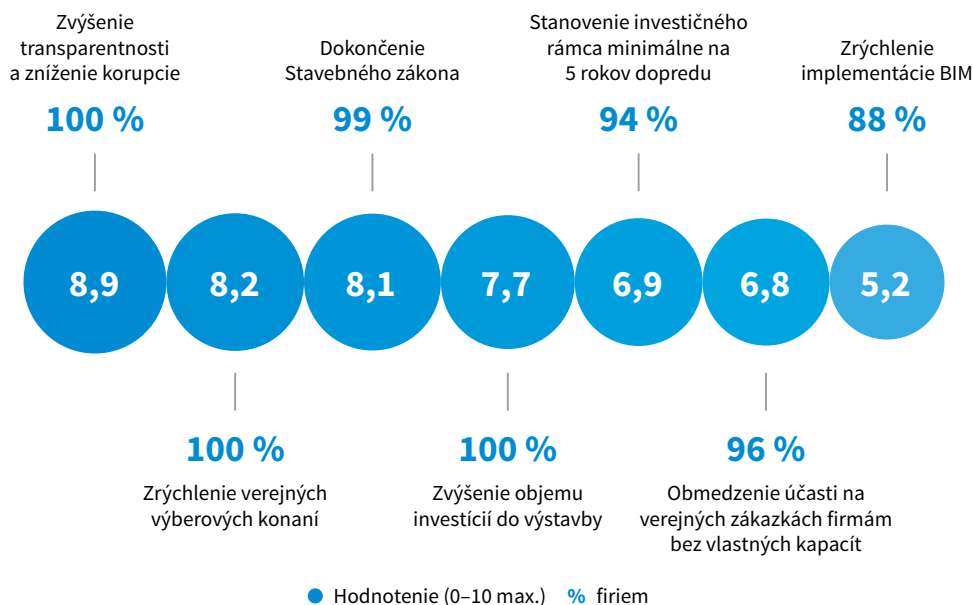

Jednoznačne by sa mala zamerať na definíciu jasnej koncepcie výstavby diaľnic a ostatných stavieb dopravnej infraštruktúry. Takú, ktorá bude mať šancu prežiť aj nasledujúce voľby.

František Brliť

Riaditeľ spoločnosti Cemos, s.r.o.

NA AKÉ OBLASTI BY SA MALA ZAMERAŤ NOVÁ VLÁDA?

Predovšetkým by sa mala zamerať na zmapovanie vzniknutej situácie a okamžité prijatie opatrení na celom kolorite ekonomiky a v podnikateľskej a nepodnikateľskej sfére. Pre architektov by mala vyvinúť iniciatívu hlavne úpravou platenia príspevkov do komory, nerobia zatiaľ nič, ako obvyčajne. O zrušení niektorých príspevkov do fondov netreba hovoriť, odkladmi sa nič nezíska, len sa problém prehĺbi a nevyrieši. Hlavne by som odporučil vláde, aby príspevky zo strany štátu rozdelila spravodlivo a opodstatnene, najlepšie by bolo ekonomicky činnému obyvateľstvu na určitú dobu zadeliť mesačne každému napr. 70 % priemernej mzdy, aby mali ľudia z čoho fungovať. Banky by mali okamžite zastaviť platenie všetkých úverov a podobne podotýkam pre časť aktívneho obyvateľstva štátu, kde je predpoklad naštartovania ekonomiky po skončení krízy.

Mikuláš Hladký

konateľ spoločnosti H & H Architekt

Pozornosť novej vlády by sa mala, podľa môjho názoru, sústrediť na udržanie zamestnanosti. Nielen iba podporou malých živnostníkov a stredných podnikov, ale aj podporou veľkých firiem ako najväčších zamestnávateľov. Privítali by sme, keby nedošlo k obmedzeniu alokovaných finančných prostriedkov na prípravu a realizáciu stavieb. Ak by všetko bežalo, ako bolo plánované a tok finančných prostriedkov sa neobmedzoval, tak by nedochádzalo u veľkých firiem k obmedzovaniu kapacít. Obmedzenie pracovných kapacít týchto firiem by znamenalo väčšiu záťaž pre štátny sociálny systém.

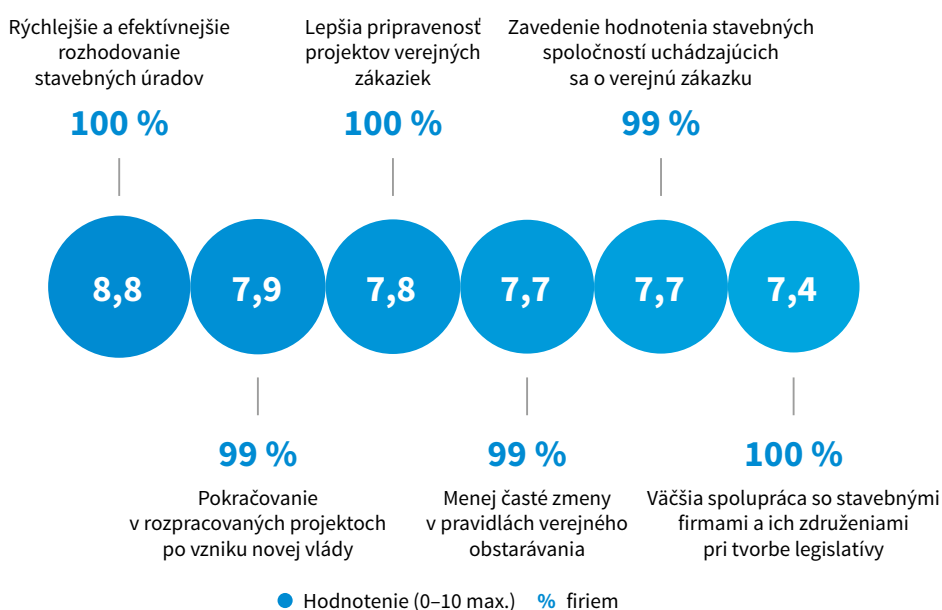
Lucie Bohátková

Členka predstavenstva a obchodná riaditeľka spoločnosti GEOFOS, s.r.o.

**Stavebníctvo by
najviac podporilo
rýchlejšie
a efektívnejšie
rozhodovanie
stavebných úradov**

Čo sa týka priamo podpory stavebníctva, potom by tu projektové spoločnosti najviac ocenili, pokiaľ by vláda zrýchlila a zefektívnila rozhodovanie stavebných úradov (8,8 bodov z 10). Ďalej považujú za dôležité, aby vláda pokračovala v už rozpracovaných projektoch (7,9 bodov z 10) a aby lepšie pripravovala projekty vo verejných zákazkách (7,8 bodov z 10). Situácii v stavebníctve by tiež pomohlo zavedenie hodnotenia spoločností uchádzajúcich sa o verejnú zákazku a menej časté zmeny v pravidlách verejného obstarávania (oboje zhodne 7,7 bodov z 10). Spoločnosti by tiež uvítali väčšiu spoluprácu vlády so stavebnými firmami a ich združeniami pri tvorbe legislatívy (7,4 bodov z 10).

**AKÉ KROKY NA PODPORU STAVEBNÍCTVA ZO
STRANY ŠTÁTU BY STE OCENILI?**

Samozrejme, v prvom rade na ochranu zdravia všetkých občanov Slovenskej republiky. Keď sa však situácia upokojí, nová vláda by sa nemala v rámci stavebníctva sústreďovať iba na veľké líniové stavby dopravnej infraštruktúry, ale upriamiť verejné investície i do pozemného staviteľstva na výstavbu napríklad potrebných nájomných bytov, ale aj moderných funkčných nemocníc. Objemovo menšie investície v pozemnom staviteľstve, na rozdiel od líniových stavieb, dokážu zamestnať oveľa viac ľudí v rôznorodých profesiách, čo môže mať priaznivý dopad na rast zamestnanosti v stavebníctve po aktuálnom spomalení celej ekonomiky.

Juraj Hermann
Konateľ spoločnosti P-T, spol. s r.o.

Teraz to poviem viac z ľudskej stránky. Pozornosť vlády by mala smerovať predovšetkým na zvládnutie nárastu chorých a starostlivosť o nich. Následne na krátkodobú pomoc tým firmám, ktoré boli priamo postihnuté situáciou. Až potom na celkovú podporu ostatných firiem, ako je odklad preddavkov na daň, odklad platieb odvodov zo mzdy do poisťovní, finančná podpora, ak firma udrží zamestnanosť.

Jozef Bútora
Managing director spoločnosti De Bondt, s.r.o.

10

Projektové spoločnosti majú v priemere zazmluvnené zákazky na 5 mesiacov dopredu. Pre viac ako polovicu (51 %) sa jedná o pokles oproti rovnakému obdobiu minulého roka. Tri štvrtiny opýtaných do budúcnosti vplyvom koronavírovej situácie očakáva pokles zákaziek (78 %), a to v priemere o 32 %.

Projektové spoločnosti majú zazmluvnené zákazky na 5 mesiacov dopredu

Priemerne majú projektové spoločnosti zazmluvnené zákazky na 5 mesiacov dopredu. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka je to pre 45 % opýtaných rovnaký objem. Pre viac ako polovicu (51 %) sa ale jedná o pokles. Iba 4 % zaznamenali rast počtu zazmluvnených zákaziek v porovnaní s minulým rokom.

Predpokladáme, že u väčšiny našich zákaziek spôsobí táto situácia odsun termínu plnenia. Aj keď našou snahou je dokončiť rozbehnuté zákazky v dohodnutých termínoch, nie je to vždy možné. Veľa našich subdodávateľov má presunutých zamestnancov na „prácu z domu“, avšak existujú úkony, ktoré sa nedajú takýmto spôsobom práce plniť (napr. laboratórne práce). Obmedzená činnosť úradov taktiež spôsobuje značné problémy v postupe prác.

Viliam Piták

Riaditeľ organizačnej zložky Slovensko spoločnosti HBH Projekt, spol. s r.o.

Do jesene očakávame útlm, žiaľ aj na rozpracovaných zákazkách. Dúfame však, že nové vedenie rezortu dopravy a výstavby na jeseň reštartuje proces projektovej prípravy stavieb.

Slavomír Podmanický

Generálny riaditeľ spoločnosti REMING CONSULT a.s.

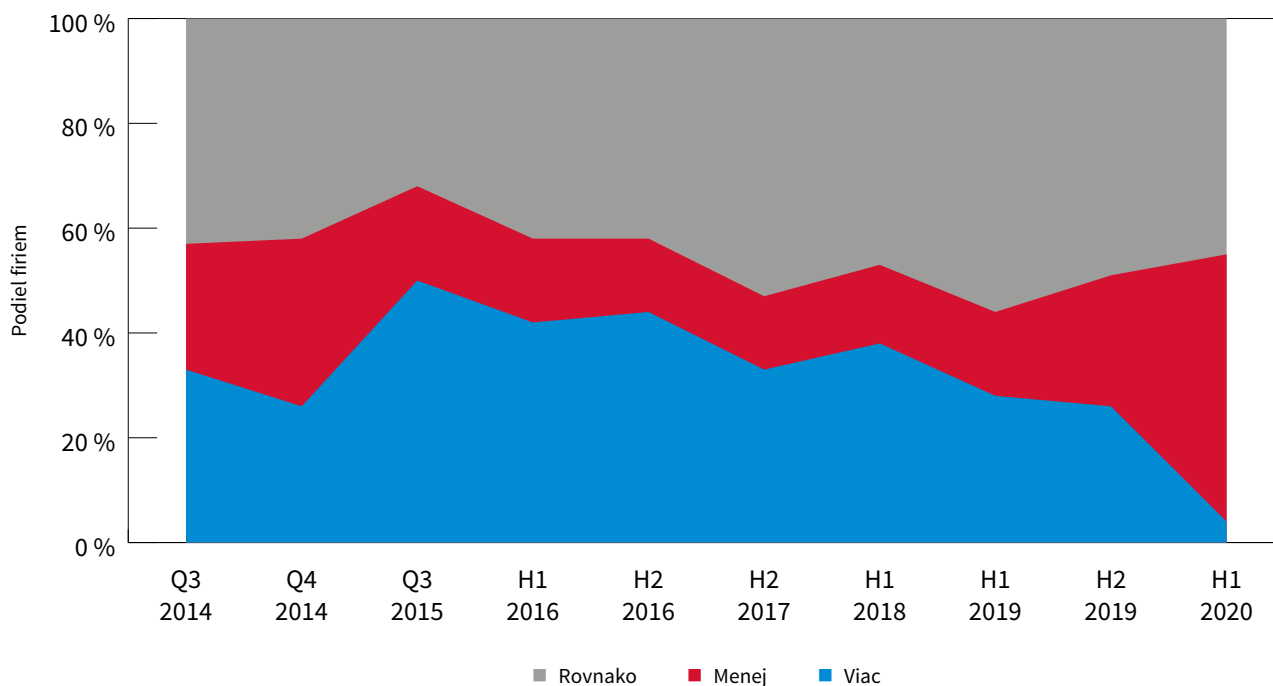

Všeobecnými opatreniami na úrovni štátu v súvislosti s COVID-19 je sťažená možnosť priamej komunikácie a tým aj komunikácia s potenciálnymi partnermi. Je zložité zostaviť ponuky aj na zákazky, ktoré boli vyhlásené v súčasnom období, paradoxne po dlhých mesiacoch bez verejných súťaží a na konci funkčného obdobia vlády. V tomto nás čaká zložité obdobie.

František Brliť

Riaditeľ spoločnosti Cemos, s.r.o.

ZAZMLUVNENÉ ZÁKAZKY (porovnanie s minulým rokom)

Určite očakávame pokles zákaziek. Ale robiť v súčasnosti predpovede ďalšieho vývoja je asi zbytočné, resp. nemožné.

Jozef Bútora

Managing director spoločnosti De Bondt, s.r.o.

Očakávame pokles. O koľko a dokedy neviem predpokladať.

Mikuláš Hladký

konateľ spoločnosti H & H Architekt

Situácia na trhu projektových prác s ohľadom na COVID-19 bude určite veľmi komplikovaná, je nepochybné, že prepád bude porovnateľný s krízou z rokov 2009 - 2010. Je však otázne, či bude trvať tak dlho ako predchádzajúca kríza, alebo vďaka koordinovanému úsiliu vlády, resp. EÚ, sa objemy prác v projekcii, v segmente občianskej a bytovej výstavby, vrátia na úroveň rokov 2019 už v roku 2021.

Dušan Hrbatý

Riaditeľ projektovo-inžinierskej organizácie Staping, a.s.

**Viac ako tri štvrtiny
očakávajú pokles
svojich zákaziek
v súvislosti
s koronavírusom**

Súčasná pandemická situácia bude mať vplyv aj na vývoj zákaziek spoločností. Najviac z nich (78 %) počíta s poklesom svojich zákaziek, a to až o 32 %. Malá časť (4 %) očakáva, naopak, nárast zákaziek, a to v priemere až o 10 %. Takmer pätina v tomto ohľade so žiadnymi zmenami nepočíta (17 %).

Predpokladáme, že aspoň projektové práce by sa nemuseli úplne zastaviť. Určite ale bude rok 2020 krízový a tých veľkých zákaziek nebude veľa.

Martin Stoličný

Konateľ spoločnosti REDE-PROJECT, s.r.o.

Tak ako som už spomínal, očakávam celkové spomalenie na trhu projektových prác a táto situácia sa určite prejaví aj na vývoji zákaziek v našej spoločnosti. Samozrejme sa budeme zo všetkých síl snažiť, aby negatívny dopad bol čo najnižší.

Juraj Hermann

Konateľ spoločnosti P-T, spol. s r.o.

V blízkej dobe očakávam pokles objemu aj počtu zákaziek v dôsledku recesie, ktorá príde po prekonaní pandémie COVID-19.

Ľudovít Beťko ml.

Konateľ spoločnosti Beťkoprojekt, s.r.o.

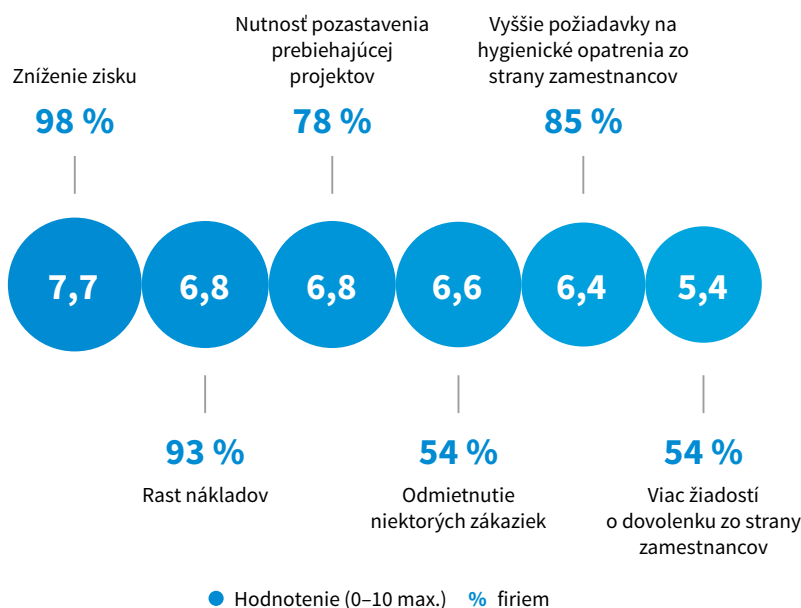
11

Projektové spoločnosti pociťujú najväčší dopad situácie okolo koronavírusu v oblasti svojich ziskov (7,7 bodov z 10). Najviac by im v súčasnej situácii pomohla daňová úľava zo strany štátu (69 %). Takmer polovica opýtaných sa domnieva, že bude trvať 6 – 12 mesiacov, než sa súčasná situácia stabilizuje (46 %).

Spoločnosti pociťujú najväčší dopad súčasnej situácie v oblasti svojho zisku

Koronavírus a s ním zavedené opatrenia majú dopad na činnosť deviatich z desiatich opýtaných spoločností (92 %). V najväčšej miere sa jedná o dopad na zníženie zisku spoločnosti (7,7 bodov z 10). Ďalej spoločnosti zaznamenali tiež rast nákladov, alebo boli nútené pozastaviť prebiehajúce projekty (oboje zhodne 6,8 bodov). Opatrenia tiež mali vplyv na zrušenie niektorých zákaziek spoločností (6,6 bodov z 10) a spoločnosti boli nútené zvýšiť hygienické opatrenia na pracovisku (6,4 bodov z 10). Spoločnosti tiež pociťujú dopad zo strany svojich zamestnancov, kedy zaznamenali väčší záujem o dovolenku z ich strany (5,4 bodov z 10).

AKÝ DOPAD NA SVOJU ČINNOSŤ STE ZAZNAMENALI?

Ako architekti pracujeme momentálne cez home office a v miernejšom tempe, ako sme boli zvyknutí. Finančná situácia nám dovolí takto fungovať niekoľko mesiacov.

Martin Stoličný

Konateľ spoločnosti REDE-PROJECT, s.r.o.

Prispôbili sme spôsob práce s dôrazom na prácu z domu. Technické vybavenie a náplň práce v súčasnosti nám to umožňujú bez väčších problémov.

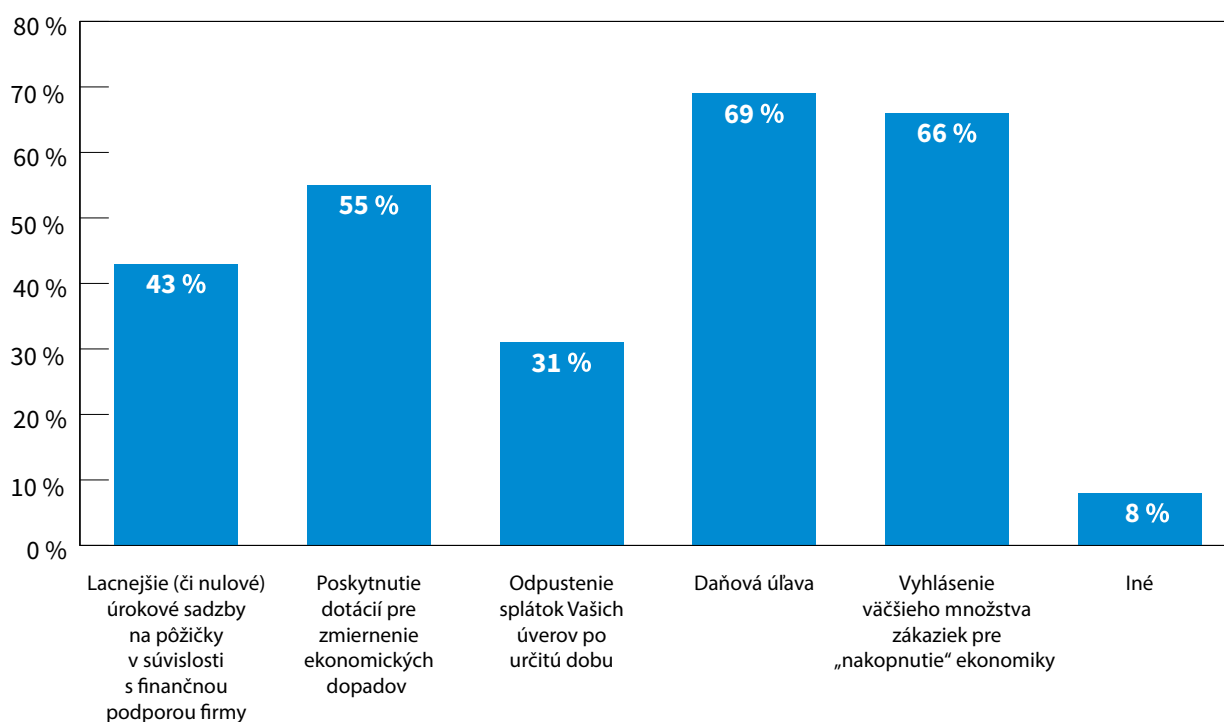
František Brliť

Riaditeľ spoločnosti Cemos, s.r.o.

Firmám by najviac pomohla daňová úľava

Zo strany štátu by k zmierneniu ekonomických dopadov súčasnej situácie, podľa projektových spoločností, najviac pomohla daňová úľava (69 %) a vyhlásenie väčšieho množstva verejných zákaziek (66 %). Ďalej by viac ako polovica spoločností uvítala poskytnutie dotácií zo strany štátu (55 %) a menej ako polovica by bola pre zníženie úrokových sadzieb (popr. pre nulové úrokové sadzby) u pôžičiek v súvislosti s finančnou podporou firmy (43 %). Tretina by sa priklonila k odpusteniu splátok úverov firmy na určitú dobu (31 %). Takmer desatina (8 %) by volila i inú formu podpory ako je napríklad preplatenie časti platu zamestnanca zo strany štátu, alebo rýchlejšiu prácu úradov.

AKÉ KROKY ZO STRANY ŠTÁTU BY, PODĽA VÁS, POMOHLI K ZMIERNENIU DOPADOV SITUÁCIE OKOLO KORONAVÍRUSU?

Zatiaľ je krátka doba na to, aby som mohol hodnotiť. Všetky dohodnuté projekty robíme ďalej pri plnom obsadení, ale v trochu modifikovanom režime. Znamená to, že majú ľudia aj prácu z domu a taktiež chodíme denne do práce.

Štefan Petkanič

Konateľ spoločnosti Klima – Teplo designing, s.r.o.

Zatiaľ pokračujeme v práci tak ako predtým, ale cítim už sťažnosť komunikáciu smerom na schvaľovacie orgány, čo bude mať určite dopad na spomalenie projektovej prípravy našich stavieb.

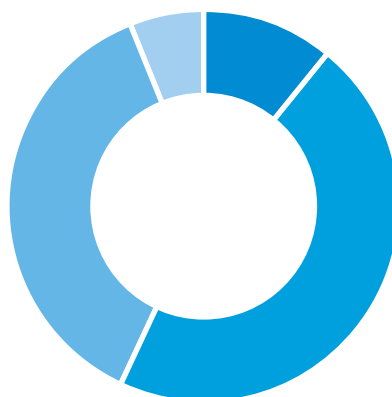
Juraj Hermann

Konateľ spoločnosti P-T, spol. s r.o.

Než sa trh stabilizuje potrvá to 6 - 12 mesiacov

Podľa takmer polovice riaditeľov projektových spoločností (46 %) bude trvať 6 - 12 mesiacov, než sa trh projektových prác vráti do „normálu“. Viac ako tretina sa prikláňa k variante, že by návrat mohol trvať jeden až dva roky (37 %). Viac ako desatina (11 %) je optimistická a verí v stabilizáciu situácie za menej ako 6 mesiacov. Ešte menšia časť (6 %) je názoru, že tento proces bude trvať dlhšie ako dva roky.

ZA AKO DLHO SA SITUÁCIA V STAVEBNÍCTVE, PODĽA VÁS, STABILIZUJE?

- 11 % Do 6 mesiacov
- 46 % 6 - 12 mesiacov
- 37 % Jeden až dva roky
- 6 % Dlhšie než dva roky

Aktuálne dopady zásadnejšie necítíme, pracujeme na projektoch rozbehnutých pred pandemiou COVID-19, predpokladám však postupný pokles dopytu a s tým súvisiaci pokles objemu projektových prác.

Ľudovít Beťko ml.

Konateľ spoločnosti Beťkoprojekt, s.r.o.

V súčasnej dobe je pre našu spoločnosť najviac obmedzujúca možnosť zdieľať kapacity s našou českou matkou. Väčšie nároky sú tiež teraz hlavne na strane organizácie práce, kedy je potrebné operatívne presúvať kapacity za dodržania všetkých vládnych nariadení.

Lucie Bohátková

Členka predstavenstva a obchodná riaditeľka spoločnosti GEOFOS, s.r.o.

KONTAKTY

CEEC Research, s. r. o.

CEEC Research je najväčším výskumom stavebníctva v krajinách strednej a východnej Európy. Bol založený v roku 2005 a odvtedy bezplatne poskytuje štúdie o aktuálnom stave a očakávanom vývoji stavebníctva v desiatich krajinách strednej a východnej Európy. Všetky naše štúdie a analýzy sú založené výhradne na údajoch získaných z pravidelných štrukturovaných rozhovorov s kľúčovými predstaviteľmi vybraných najväčších, stredných i malých stavebných spoločností.

CEEC Research okrem pravidelných a bezplatných analýz stavebníctva organizuje aj Stretnutia lídrov stavebných spoločností, ktorých sa zúčastňujú generálni riaditelia najvýznamnejších stavebných, projektových i developerských spoločností, prezidenti najväčších zväzov, cechov a komôr z oblasti stavebníctva a taktiež aj ministri a najvyšší predstavitelia štátov vybraných krajín.

Michal Vacek
Riaditeľ spoločnosti
CEEC Research, s. r. o.

Tel.: +420 776 023 170
E-mail: michal.vacek@ceec.eu
www.ceec.eu

Považská cementáreň, a. s., Ladce

Považská cementáreň, a. s., Ladce je najstaršia cementáreň na Slovensku, ktorá sa stala realizáciou významných investícií jednou z najmodernejších v stredoeurópskom regióne. Už 125 rokov prinášajú generácie ladeckých cementárov špičkové cementy všetkých pevnostných tried, ktorými zlepšujeme kvalitu života obyvateľov na Slovensku. Komerčný úspech cementov z Ladiec pramení z nadštandardnej úrovne fyzikálno-chemických vlastností, ako aj z ústretového plnenia požiadaviek našich spokojných zákazníkov. Používaním progresívnych technológií v oblasti využívania alternatívnych palív chránime životné prostredie a stali sme sa lídrom vo využívaní ekotechnológií v cementárskom priemysle. „Pomáhame realizovať Vaše plány“.

Považská cementáreň, a. s.
ul. Janka Kráľa
018 63 Ladce

Tel.: +421/42/4603 111
Fax: +421/42/4603 386
E-mail: pcla@pcla.sk
www.pcla.sk

ŠTOR CAD – GRAITEC, s. r. o.

ŠTOR CAD = CAD/BIM/IT je spoločnosť pôsobiaca na tuzemskom trhu vyše 23 rokov. Špecializujeme sa na optimalizované riešenia od návrhu po implementáciu CAD/BIM pre projekčné, konštrukčné spoločnosti a architektonické kancelárie.

ŠTOR CAD Slovensko je 12 krajinou a 29 kanceláriou z celého sveta, ktorá je súčasťou celosvetovo pôsobiacej spoločnosti Graitec. Posilnili sme akvizíciou (ŠTOR CAD + GRAITEC) svoju pozíciu na trhu a stali sme sa technicky najsilnejším a najväčším Autodesk Platinum Partnerom a vývojárom na Slovensku. Autodesk Platinum Partner je najvyššie možné partnerstvo spoločnosti Autodesk, čo znamená garanciu odbornosti pri navrhovaní správneho riešenia pre Vaše potreby a excelentnej technickej podpory. Špecializujeme sa na implementácie CAD/BIM riešení do dennej praxe na reálnych projektoch, začlenením našich špecialistov do pracovného prostredia klienta.

Graitec group má vyše 100 úspešných BIM implementácií vo významných spoločnostiach v našom regióne a v Európe. To je Naša ponuka a záruka pre Váš správny výber partnera. Pre našich klientov je k dispozícii team takmer 40 aplikačných inžinierov v pobočkách Graitec group v SR, ČR, PL. Naš team vývojárov vytvára doplnkové aplikácie podľa tuzemských projekčných zvyklostí a noriem pre optimalizáciu nami dodávaných softvérových riešení na špecifické potreby lokálneho trhu, ale i priamo jednotlivých klientov.

Inovácie = investície do konkurenčnej výhody našich obchodných partnerov.

Jediný limit, ktorý máte, je ten čo si sami vytvoríte. Naše riešenia Vaše limity zvládnú.

ŠTOR CAD - GRAITEC s.r.o.

Trade Center II
Mlynské Nivy 71
821 05 Bratislava

02/571 00 800

www.graitec.sk

Strediská: Bratislava, Košice

REMI CONSULT, a. s.

Spoločnosť REMING CONSULT, a. s. je projektová, inžinierska a konzultačná spoločnosť. Svojim zákazníkom ponúka komplexné služby pri príprave a riadení projektov dopravnej infraštruktúry, občianskej, bytovej a administratívnej výstavby, inžinierskych a priemyselných stavieb.

Rozvoj spoločnosti REMING CONSULT, a. s. je postavený na princípoch fungujúceho systému riadenia kvality, na spoľahlivosti, odbornosti, kreativnosti, ekologickej disciplíne a na etike podnikania.

Sídlo spoločnosti

Trnavská cesta 27, 831 04 Bratislava 3
Slovenská republika
E-mail: reming@reming.sk
Tel.: 00 421 2 / 55 56 61 61

Stredisko v Žiline

Na bráne 4, 010 01 Žilina
Slovenská republika
Tel.: 00 421 41 / 701 07 10

HBH Projekt, spol s.r.o.

HBH Projekt je nezávislá projektová kancelária pre dopravné a inžinierske stavby. V Českej republike, na Slovensku i v zahraničí pre Vás zabezpečíme projektovou prípravu stavieb vrátane inžinierskej činnosti a stavebného dozoru.

Už 25 rokov patríme medzi najvýznamnejšie české projektové kancelárie v oblasti ciest a diaľnic. Na Slovensku pôsobíme 15 rokov prostredníctvom Organizačnej zložky Slovensko. Sme tiež skúseným poskytovateľom služieb a poradenstva v oblasti ekológie a krajinného inžinierstva, mestského a dopravného inžinierstva a bezpečnosti cestnej dopravy. Naším zákazníkom poskytujeme nielen expertnú znalosť, ale aj podporu a orientáciu v procese prípravy a realizácie komplikovaných stavieb. Vyhľadáваме tiež príležitosti pre medzinárodnú spoluprácu a patríme medzi priaznivcov partnerstva verejného a súkromného sektora v príprave a realizácii dopravnej infraštruktúry.

HBH Projekt, spol. s r. o.

Projektová kancelár pro dopravní a inženýrské stavby

Kabátníková 216/5, 602 00 Brno
Organizačná zložka Slovensko
Ružová dolina 10, 821 09 Bratislava

Tel.: +421 255 640 693
E-mail: bratislava@hbhprojekt.sk
www.hbhprojekt.sk

DOPRAVOPROJEKT, a. s.

DOPRAVOPROJEKT, a. s., člen skupiny SUDOP GROUP, je najväčšou projektovou, konzultačnou a inžinierskou spoločnosťou v Slovenskej republike, ktorá viac ako 65 rokov poskytuje pre verejný a súkromný sektor:

- Projektové práce a konzultačné služby pre dopravné, inžinierske, pozemné a vodohospodárske stavby
- Expertízne služby
- Geotechnické a environmentálne projekty
- Inžiniersko-investorské činnosti pre všetky druhy projektovej dokumentácie vrátane zabezpečenia právoplatných územných rozhodnutí, stavebných povolení a schvaľovacích rozhodnutí, ako aj činností súvisiacich s majetkovoprávnou agendou
- a výkonom stavebného dozoru.

Poslaním DOPRAVOPROJEKT-u, a. s. je poskytovať služby na vysokej profesionálnej úrovni s dôrazom na etiku konania, spoločenskú a environmentálnu zodpovednosť a zabezpečovanie kvality našich produktov - projektových dokumentácií, konzultačných a inžinierskych služieb.

DOPRAVOPROJEKT, a. s.

Kominárska 2,4

832 03 Bratislava 3

www.dopravoprojekt.sk

INFRAM, a. s. - inžinierska a konzultačná firma

Spoločnosť INFRAM, a. s. riadi a kontroluje významné zákazky z oblasti dopravnej infraštruktúry, priemyslovej a občianskej výstavby v Českej republike aj v zahraničí. Hlavnými domácimi zákazníkmi sú Ministerstvo dopravy, cestné a diaľničné spoločnosti, železničné organizácie, obce i súkromní klienti. Prostredníctvom svojich dcérskych spoločností operuje INFRAM, a. s. aj na Slovensku a v Bulharsku.

Project management, posudzovanie, supervízia a inžiniering stavieb:

- dopravného stavitel'stva (diaľnice, cesty, mosty, tunely, železničné koridory, električkové
- a trolejbusové trate a pod.)
- pozemného stavitel'stva (občianska vybavenosť, elektrárne, priemyslové stavby a pod.)
- vodohospodárske infraštruktúry (rozvody vody, kanalizácie, rybníky, ČOV a pod.)
- sanácie betónových konštrukcií

To vo všetkých výkonových fázach procesu prípravy a realizácie projektov.

Členstvo INFRAM, a. s. v odborných združeniach

- Česká asociácia konzultačných inžinierov - CACE, riadneho člena EFCA a FIDIC
- Česká betonárska spoločnosť
- Združenie pre sanácie betónových konštrukcií
- Česká cestná spoločnosť

Spoločnosť je zapísaná do Zoznamu kvalifikovaných dodávateľov MMR ČR EN ISO 9001:2009 / EN ISO 14001:2005 / OHSAS 18001:2008

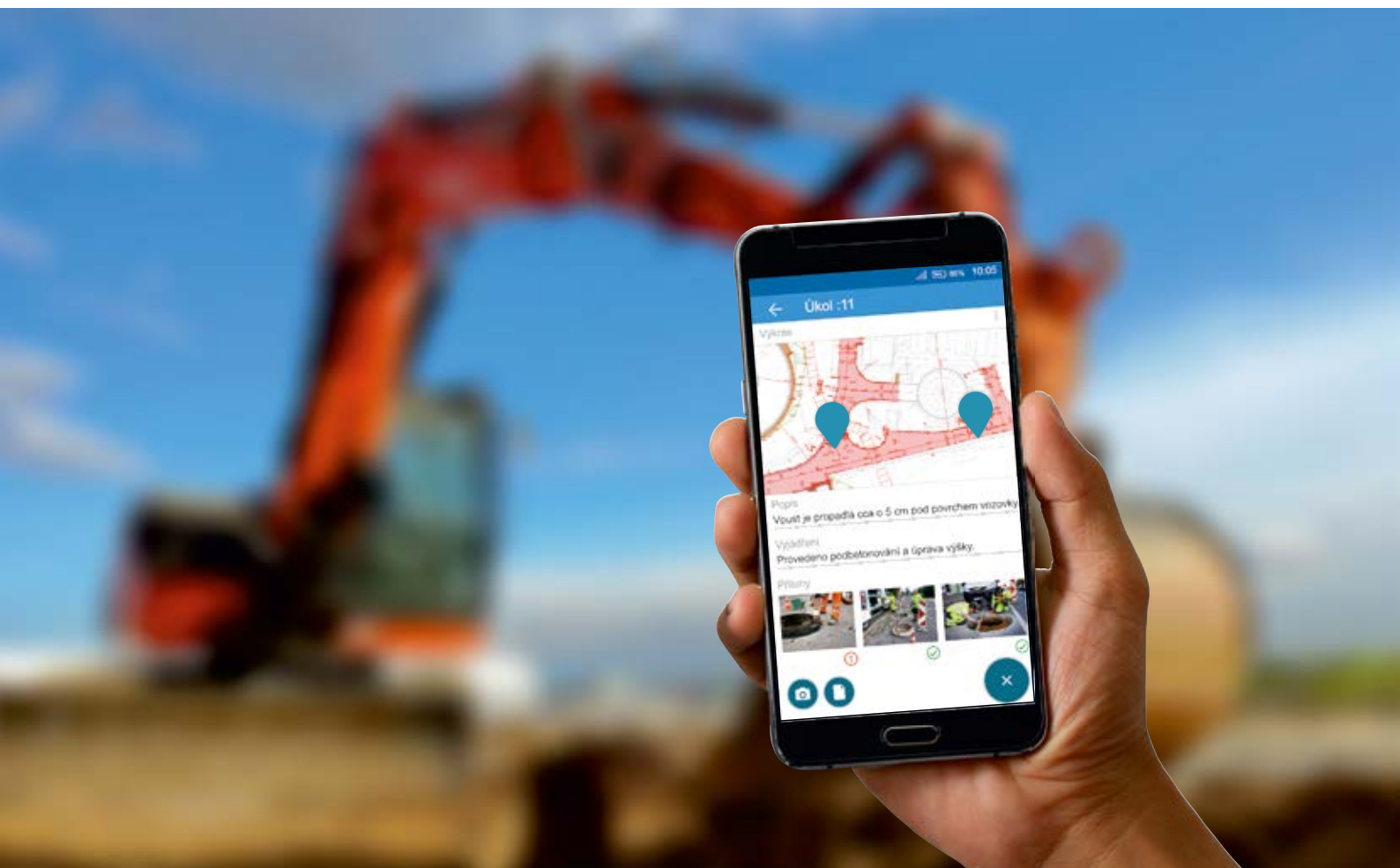
INFRAM, a. s.
Pelušková 1407, 198 00 Praha 9

Tel: 281 940 151, 602 272 418
E-mail: recepce@infram.cz

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nevzťahujú sa na okolnosti žiadnej konkrétnej fyzickej alebo právnickej osoby. Hoci našou snahou je poskytnúť presné a aktuálne informácie, ich aktuálnosť nemôžeme zaručiť aj v budúcnosti. Neodporúčame konať na základe týchto informácií bez príslušnej profesionálnej rady a dôkladnej analýzy konkrétnej situácie. Zodpovednosť za kroky podniknuté na základe tejto štúdie nebude akceptovaná. Ikonky vývojového grafu vytvoril Eucalyp, smalllikeart (Flaticon).

© CEEC Research

modul ELEKTRONICKÝ STAVEBNÍ DENÍK

- Je vedení stavebního deníku zhotovitelem problematické nebo nedostatečné?
- Chcete zapsat svá zjištění do deníku a nemáte k němu přístup?
- Nacházíte se mimo stavbu a přesto chcete mít informace o jejím průběhu?
- Deník sice máte k dispozici, ale rukopis nedokážete přečíst?

modul MANAGEMENT ÚKOLŮ

- Plní se vám emailová schránka úkoly, které nestíháte dále delegovat?
- Ztrácíte se v dodatečných změnách a tápete, která verze úkolu je ta poslední?
- Potřebujete zaznamenávat a delegovat úkoly přímo při pochůzce na stavbě?
- Chcete mít přehled o úkolech, které jste zadali a v jaké fázi se právě nachází?

VYZKOUŠEJTE ZDARMA!

www.buildary.online

Buildary.online od společnosti First information systems, s.r.o.

Více než 25 let zkušeností

Působíme na českém a slovenském trhu